

SLOVENECE

Velja po pošti: —
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec . . . " 2-20
 za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 35.—
 V Ljubljani na dom: —
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . " 2.—
 V opravi prejemov mesečno . . . 1-70
 Sobotna Izdaja: —
 za celo leto . . . " 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

Inserati: —
 Enostolpna pettivrsta (72 mm):
 za enkrat . . . po 18 v
 za dvakrat . . . " 15 "
 za trikrat . . . " 13 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznaka, zalivalo, esmrtnice itd.:
 enostolpna pettivrsta po 20 vin.
 Poslano: —
 enostolpna pettivrsta po 40 vin.
 Izhaja vsak dan, izvezemski ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograke 28.511,
 bosn.-hero. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Naša stoletna svetlišča — naše
Irdnjave.

Vsa duša našega naroda se kaže v ljub-
 bezni do njegovih stoletnih Marijinih sve-
 tišč. Bila so in so še nekako središče in
 ognjišče našega zasebnega in javnega živ-
 ljenja. Tja so se zatekali naši davni ded-
 v bojnih viharjih, ki jih ni malo divjalo po
 tej slovenski zemlji; tja gori so romale ne-
 štete množice slovenskega ljudstva tudi,
 ko je sijalo solnce zadovoljstva in blago-
 stanja nad strehami slovenskega kmečkega
 doma. In zavila je stara kraška mamka
 skorjico kruha v culico, stari naš vipavski
 ded je prijel za romarsko palico, vesela
 mladina se je dvignila na pobožno pot, in
 dvigale so se leto za letom procesije iz
 vseh krajev slovenske domovine, peš so
 šli, pojoč in moleč na glas, po tedne in ted-
 ne težkega pota in vročine ter napora so
 prestajali, da so prišli poklonit se Mariji
 v njena najljubša svetlišča. In prav posebno
 naši Slovenci ob laški meji, naši Kraševci,
 Vipavci, Tolminci, Korošci in Gorenjci so
 imeli dve božji poti, ki so jih prejeli in
 hranili od starih dedov. Skalnica pri Go-
 rici — Sveta Gora ter Svete Višarje na
 Koroškem. To so res bila narodna svetlišča
 Slovencev.

Mogočni kot trdnjave so zrl ti sveti
 hrami daleč, daleč preko naših domov,
 vsem, ki so se v ozirali, deleč zaupanje
 in vztrajnost, tolažbo in mir. Sveta Gora
 in Svete Višarje! Koliko naše zgodovine
 je v teh besedah, koliko moči in narodne
 zavesti!

Na naši narodni meji stojita svetišči
 ter čuvata našo zemljo in naš rod proti
 jugu, severu in zapadu. Resno in obenem
 nežno se sveti svetišča na vrhu strmega
 vrha in zdi se, kakor da bi med brnenjem
 starih zvonov vedno in vedno donel iz sve-
 tišča glas: »Slovenski rod, zbiraj se kot so
 se skozi stoletja zbirali okrog mene tvoji
 dedje! Ostani zvest, kakor so bili tvoji
 predniki in Jaz bom čuvala tebe pred so-
 vražniki, ki ti hočejo vzeti tvojo rodno
 grudo, varovala te bom pred zlim, ki preti
 ugonobiti tvojo dušo.«

Kot vsa Marijina svetišča na Sloven-
 skem, so tudi Sv. Višarje ter Sveta Gora
 nastale v časih, ko so največji viharji pre-
 tresali naš narod. Sveta Gora je nastala v
 časih, ko se je luteranstvo širilo z Nem-
 škega nad nami. In Sv. Višarje so nastale
 ob času najkrvavejših bojev, ki so divjali
 po Primorskem z Benečani. Razvijala se je
 ta bojaška pot ob času strašne kuge, ki je
 okrog l. 1365. divjala po Slovenskem, ter
 v času grozovitih turških vojsk, ki so uni-
 čevale Slovenske kraje na Primorskem in
 Koroškem posebno koncem 15. stoletja.

Do vznosa Sv. Višarj so l. 1368. pri-
 hrumei Benečani, a so bili pri Žabnici tako
 krvavo potolčeni, da se je med Lahmi spom-
 ni na to krvavo bitko do danes ohranil.
 Lah še danes nazivlje Žabnico — »Campo
 rosso« — krvavo polje.

Misel, ki nam jo predstavlja Sveta
 Gora-Skalnica ter Sv. Višarje, ta misel je
 iz borgega in ponižnega slovenskega se-
 njaka napravila strašnega borca, ki se je s
 čudovito silo in vztrajnostjo ustavljal kle-
 temu sovražniku vsega krščanskega sveta,
 ki je pod praporom polumeseca pretel
 poplaviti naše jugoslovanske krščanske de-
 žele ter odtod navaliti na celo Habsburško
 državo in jo razbiti. Slovenec in Hrvat sta
 si v tej grozni borbi proti polumesecu za
 krščansko kulturo Evrope, za katoliško
 Habsburško državo ter sploh za celo kr-
 ščanstvo stekla tolikih zaslug, da ju je zgo-
 dovina nazvala: »Predzidje krščanstva«.

Pod Višarjami in tam okrog pod Sveto
 Goro so se bile bitke s Francozi. Mimo tveh
 svetišč so korakali naši mladeniči in
 moške na laška bojišča. In samo Božu je
 znano, koliko izmed njih je tedaj gledajoč
 na veličastno svetlišče Device Pomočnice
 izročalo njej v varstvo svoj dom, svoje dra-
 ge, svoj narod, sebi pa so prosili pomoči na
 težki poti. In zavest tega mogočnega var-
 stva je delala iz njih junake, ki so se bo-
 rili, zmagovali in umirali neustrašeno za
 blagor svojega doma in za slavo svojega
 cesarja.

Odhajali so lani o poletju iz naših do-
 mov moške in mladeniči. In za njim jih je
 potem šlo še in še. Tedaj so naše zlate slo-
 venske matere in žene blagoslovljale svo-
 je sinove in moške. Z zatajenimi solzami na
 udanih obrazih so jih izročale v varstvo
 Marije z Višarj, Marije s Svete Gore. Od-
 hajali so z Marijinimi svetinjcami na okra-
 šenih čepicah, s svetinjcami na junaških
 prsih, z rožnimi vencem v žepih, z udano
 molitvijo v srcih: Marija, v Tvoje varstvo
 izročamo sebe in svoj ljubljani dom! Mnogo
 slovanske krvi je od tedaj teklo na tužni
 zemlji gališki, na visokih Karpatih in na
 milijone solza je poteklo medtem v naših
 slovenskih domovih.

Lepo znajo umirati naši junaki. Njih
 poslednje orožje je udana molitev k Mariji,
 ki ji izročajo sebe, ji še enkrat priporoče
 svoj dom, svojo družino, otročiče. Kakor
 junaška pesem se bere poročilo o smrti
 mladega Orla tam izpod Svete Gore, ki je
 umrl s klicem na ustn: »Z Bogom in Ma-
 rijo za cesarja in slovensko domovino!«
 Zvestoba do groba!

Doma pa se trume molilcev zbirajo v
 hramih Marijinih ter z zaupljivostjo, ki jo
 zmore le udano in zvesto srce nepokvar-
 jenega ljudstva, neomahljivo prosijo var-
 stva svojim dragim na bojišču, molijo za
 padle, izročajo v Marijino varstvo svoje
 domove, svojo domovino in Njenemu var-
 stvu priporočajo svojega sivolasega vladar-
 ja in njegov prestol.

Vsako leto je poromalo na Sv. Višarje
 nad 40.000 Slovencev in na Sv. Goro tudi
 toliko. — In letos? Pač roma tja gori mi-
 sli, želja in vročih molitev iz slovenskih
 src na milijone: Marija z Višarj! Marija s
 Svete Gore! — Pomagaj, usliši! Toda tam
 danes ni molečih in prepevajocih množic.
 Mrtvaška samota vlada tam. Kjer se je be-
 lila prej lepa in bela cerkev, tam je kup
 groblje in začrnelega zidovja. Namesto
 zvonjenja odmeva iz daljave strašno gro-
 menje topov. Gnjusoba razdejavanja vlada na
 teh svetih in dragih nam krajih. Sovražnik,
 verolomni in brezvestni Lah, je z ognjem
 svojih topov uničil stoletna svetišča Slo-
 vencev, kakor da bi hotel v te razvaline
 pokopati junaštvo in zvestobo slovenskih
 junakov, ki tam na naših planinah in ob
 Soči stoje kot živ zid proti sovražni po-
 vodnji. Kakor da bi hotel sovrag v te raz-
 valine zakopati tudi vernost in neomahli-
 vo zaupanje ljudstva, ki doma prosi za
 zmagao našega orožja, za srečo svoje domo-
 vine in blagor države.

Preko razdejanih svetišč slovenskega
 ljudstva, preko trupel naših sinov, ki bra-
 nijo našo zemljo, je hotel razdvijati sovra-
 žnik od juga poplaviti našo domovino. Na
 sto in stotisoče laških vojakov je jurišalo,
 na tisoče sovražnih topov je rjulo in bru-
 halo ogenj ob tretji laški ofenzivi v mese-
 cu oktobru do 4. novembra. Vseh mrtvih
 dan se je bližal sovražnik in menil, da je
 uničil živi zid junakov ob naši Soči, da je
 zamrla ob njegovem ognju ljubezen in zve-
 stoba slovenskega naroda. Računal je, da
 bo 2. november za slovenski narod — dan
 mrtvih. Pa kako drugače se je zgodilo. Raz-
 dejana so naša svetišča, a te razvaline nas
 kličejo kvišku, na delo, na boj, da z novo
 silo zgradimo, kar je sovrag uničil. V na-
 ših junakih, ki so se ozirali v te višine, od-
 kod je doslej kraljevala Mati slovenske-
 ga ljudstva, je vzplamtela nova moč in vse
 sovražne sile so bile zaman. In tako je
 ljuti sovrag te dni obhajal dan mrtvih svoj-
 jih nad, da bi kedaj mogel zagospodariti
 nad temi kraji. Celi svet strmi, kako je
 bilo mogoče junakom ob Soči vzdržati ta
 grozni naval. Mi pa vemo, odkod so zaje-
 mali junaki to moč. Zvestoba je slavila
 zmagoslavje. In tako iz porušenih zidov vi-
 šarskih in svetogorskih prihaja nova moč,
 nova sila, močnejše upanje in jeklenejša
 zvestoba v naša in naših junakov srca.

Lahi so zagnali krik, ko je z avstrij-
 skega zrakoplova padla ena sama bomba,
 namenjena vojnemu arzenalu v Benetkah,
 slučajno na tik poleg stoečo cerkev ter
 nekoliko poškodovala njen strop. Toda to
 je način tatu, ki je ukradel blago in obrača
 pozornost od sebe, da sam kriči: držite
 tatu! Lah nima prav nobene pravice prito-
 ževati se, ko je on nalašč in namenoma s
 stotinami topovskih granat popolnoma uni-
 čil slovenskemu narodu najmilejša sveti-

šča, Sveto Goro, Sv. Višarje, poškodoval
 zelo Grad pri Mirnu, znano romarsko sve-
 tišče, posvečeno žalostni M. B., metal iz
 zrakoplovov in topov bombe na Kostanje-
 vico in sploh na vse cerkve v Gorici, ka-
 tere so vse več ali manj poškodovane in
 med katerimi je po svojih umetninah stol-
 nica sama najmanj toliko vredna, ko slu-
 čajno nekoliko zadeta beneška cerkev. In
 okrog teh naših svetišč ni bilo ne arzena-
 lov, ne topov, ne vojaštva, da bi Lah bil
 primoran streljati na nje. — In v gradu ne-
 srečnega meksikanskega cesarja Maksa, v
 Miramaru tudi ni bilo topov niti vojaštva.
 In vendar je Lah opetovano metal nanj
 bombe. Seveda, tudi to je eden dragih nam
 spominov na nesrečnega Maksa in pokoj-
 nega toli nam dragega Franca Ferdinanda,
 ki je od tu zroč proti slovenskim planinam
 dejal: »Tu prebivajo moji zvesti Slovenci!«

Nalašč nam je vse to storil sovražnik,
 namenoma, hoteč slovenskemu ljudstvu
 zasekati globoko rano. Ampak za ta poru-
 šena slovenska svetišča in spominke naše
 Laha že zadeva kruta osveta!

Pod razvalinami slovenskih svetišč
 Marijinih je na najgroznejši in najkrvavejši
 način kaznovana laška verolomnost. Ma-
 ščevane so razvaline Marijinih svetišč s
 krvjo stotisočev sinov italijanskega ljud-
 stva. Začrneli ostanki svetišč mrko in tem-
 no zro tja dolj v italijansko nižino, odko-
 der se vale vedno nove sovražne trume
 proti našim junaškim branilcem. In zdi se,
 kakor da bi te razvaline klicale napadajo-
 čim množicam grozopoln: Nazaj od tu! In
 resnično, pod višinami, na katerih se je še
 pred kratkim tako ljubo in prisrčno belilo
 zidovje višarske in svetogorske cerkve,
 tam omaga moč sovražnika: zadaj ga pade
 v boj lastni bratje s strojnimi puškami, spre-
 daj grozni zid naših branilcev, zgornj tem-
 ne razvaline od njega porušeni svetišč.
 Obup in groza se polasča tu laških množic
 in — kakor pravi naše uradno poročilo —
 puške jim dobesečno padajo iz rok.

Ves slovenski narod je edin v tem, da
 preko živih truel slovenskih na naši pzemlji
 ne pride naprej. Ves slovenski narod je
 pripravljen do zadnjega braniti dedščino
 svojih pradedov ter kaznovati one, ki skru-
 nijo stoletne naše svetinje! Sedaj, ko je
 strta in v sovražni krvi utopljen ta naj-
 hujša sovražna ofenziva, vemo, da sovra-
 žnik zaman žrtvuje kri stotisočev svojih si-
 nov. Še trdnjeje stoji naša straža ob Soči
 in še zaupljiveje moli doma armada mo-
 lilcev in delavcev. Svojega doma ne zapu-
 stimo, svoj dom branimo, za svoj dom tr-
 pimo, zanj umiramo. Kako grenak je kruh
 beguncev, ve tisti, ki ga okuša. Zato nam
 je sedaj naš dom še toliko ljubši in dražji.

Svete Višarje in Sveta Gora! Zopet se
 bodo zbirale v prenovljenih Marijinih hra-
 mih trume slovenskega ljudstva in celile
 se bodo rane, ki jih je vsekala vojaka. Slo-
 venska domovina bo dihala prostejšo, nov
 rod bo raste kvišku. A ta novi rod ne bo
 pozabil, da je v teh groznih časih rešitev
 slovenskemu ljudstvu prišla od zgoraj, in
 sicer zato, ker je ostal svoj Materi ter svo-
 jemu vladarju zvest do groba.

Iz mrtvih junakov slovenskih, ki so
 žrtvovali v svoji zvestobi kri za prestol
 Habsburga in za boljše bodočnost sloven-
 ske domovine, iz žrtev in solza slovenskih
 mater, vdov in sirot pa naj vzpričo Višar-
 ske in Svetogorske Kraljice vzklije božič-
 ni mir ter velikonočno vstajenje našega
 dobrega slovenskega ljudstva!

Poddolenjski.

Gorica in nje junaški branitelji.

V Gorici, 7. novembra 1915.

Kakor sanje se zdi vse, kar se je na
 praznik vseh Svetih in vernih duš dan tu-
 kaj pred našimi očmi godilo. Bilo pa je res
 strašno, ko se je vsa Gorica pod grome-
 njem sto in sto bližnjih in daljnih tpov
 kar tresla in so se še ne tri kilometre od
 nje najsrdečiji boji odigrali, kdo naj jo
 ima. »Vroč zaželjena!« Tako označuje
 sam naš vojnodopisni glavni stan razpolo-
 ženje Lahov gledč Gorice. Vroč zaželje-
 na! In da bi jo dobili in jo obeli — Gorico
 vroče zaželjeno — žrtvujejo kakor slepi
 od ljubezni milijarde denarja in stotisoče
 svojih najhrabrejših sinov. Neprimerno

hujši so ti boji za krasno devojko Gorico,
 kakor so jih nekdanj Grki vodili s Trojanci,
 kdo naj ima lepo Heleno, ki so jo bili Tro-
 janci Grkom ugrabili. Toda tedaj so bili
 Grki v svojih bojih upravičeni; krivico so
 hoteli maščevati in razžaljeni pravici do-
 nesti zadoščenja; zato so zmagali. Lepa
 Helena pa je šla tja, kamor je spadala! —
 Toda krasna Gorica je hčerka naša, spo-
 jena z vezmi kot zakon trdnimi s habsbur-
 škim prestolom, kateremu se je že pred
 stoletji prostovoljno oddala in na čegar
 strani hoče skozi stoletja v vedni zvestobi
 hoditi naprej. Lah se je v prešestni ljubez-
 ni zagledal v svojo prelepo sosedinjo. A
 »vroče zaželjena« mu noče slediti. Zvesta
 je in zvesta hoče ostati! Pa s silo te ho-
 čem ugrabiti; moja moraš biti! S tem skle-
 pom se ji je Lah prežet grešnega požele-
 nja približal in povzročuje v njeni bližini
 morije, kakor jih nje planinska sestra Soča
 še nikdar videla ni. Lepa Gorica je dobila
 v svojih stiskah branitelja v habsburškem
 prestolu, ki ji je v pomoč in brambo po-
 stavil ob stran junaka, viteza v najlepšem
 pomenu besede, da jo brani z mečem v
 roki do konca! Ta junak je sin ob-
 morske Dalmacije. Sam generalni
 polkovnik nadvojvoda Evgen povdarja to
 dne 2. novembra v svojih besedah na na-
 mestnika v Dalmaciji grofa Attensa, ko
 pravi med drugim: »Med junaki tretje bit-
 ke ob Soči se morajo sinovi Dalmacije v
 prvi vrsti imenovati. S svojo zgledno hrab-
 rostjo so ponovno dokazali, da spadajo
 med moje najboljše vojače!« — Večjega in
 višjega priznanja si oni pač niso mogli pri-
 dobiti. Slava jim!

Bramba naše lepe Gorice je torej naj-
 boljšim vojakom izročena. Da bi jih videli
 v boju! Poznajo natanko svojo dolžnost kot
 vojači. To znanje je nedeljivo združeno z
 njihovo voljo. Zato Dalmatincev ne zapusti
 za nobeno ceno odkazane mu prostora.
 Naj se zarije granata kraj njega v ezmijo,
 naj šrapnel razpoči nad njegovo glavo, to
 njemu nič ni, on se ne oplasi in prisotnosti
 duha ne zgubi. Dobijo povelje, naj se med
 ognjem sovražnih strelcev razprši v rojne
 vrste in naj potem vsak na svojem mestu
 ostane, takoj jih vidiš, kako gredo brez
 najmanjšega obotavljanja in popolnoma
 hladnokrvni tja, kamor jih kliče volja pred-
 stojnikov. So došli potem na svoja mesta,
 tam ostanejo do zadnjega. Umikanja sploh
 ne poznajo ne pred granato, ne pred šrap-
 nelom, ne pred mino, ne pred dežjem so-
 vražnih puškinih krogel, še najmanj pa pred
 Lahom, ki ga kot sovražnika gledajo pred
 seboj. Oni so popolnoma zanesljivi na vsa-
 kem mestu, ob vsakem povelju! Vztrajajo
 brez godrnjanja v dežju in mrazu in vro-
 čini; vztrajajo tudi gladni in žejni.

Za vsako dobro in prijateljsko besedo
 ki jo slišijo, so hvaležni iz srca. Zato lju-
 bijo kar vzneseno vse predstojnike, ki ima-
 jo priznalno besedo za njih dejanja in se
 zanimajo za njih skrb. Na vse rane in bo-
 lečine pozabi Dalmatincev, kadar leži ra-
 njen na tleh ali na nosilu, ko se sočutno
 skloni k njemu njegov predstojnik in ga
 pohvali, da se je izborno držal, da je bil
 hraber kakor lev. Laški vojači so morda
 sempatja dobri, toda naši Dalmatinci jih
 kot vojača niti ne spoštujejo niti ne cenijo.
 Imeli so gotovo že dostikrat opraviti z ni-
 mi, zato jih poznajo. Po premočih skuš-
 njah, ki so si jih glede njih iz dosedanjih bo-
 jev pridobili, da laški vojači v velikem na-
 sprtnju z njimi kaj radi zapustijo svoje me-
 sto bodisi da zbežijo nazaj, bodisi da se
 umikajo dozdevni nevarnosti, bodisi da se
 predajo. Vsega tega Dalmatincev ne pozna.
 In ker se zaveda, da je vojak šema, če je
 tako razpoložen in dela takoj, zato pre-
 zira vsakega laškega vojaka, zato je pripravljen, vedno in
 v vsakem slučaju spustiti se v
 boj z njim. On se zaveda, da ga nadkri-
 ljuje in da mu je uspeh absolutno gotov, če
 se z njim bori ali če ga napade. Evo en vel-
 ik psihološki moment, zakaj dosega
 Dalmatincev tudi v najtežjih položajih po-
 polnoma gotovo uspeh in zmagajo. In če bi
 se morda kdaj čitalo, naši vojači so se la-
 ški premoči morali umakniti, tedaj tudi
 lahko sponiramo, da so padli vsi Dal-
 matinci in so obležali mrtvi in ranjeni
 na tleh!

Dalmatinci so mi pripovedovali, kako je eden njih tovarišev v bojih nad Grojno za Pevmo zajel 17 laških vojakov in eno strojnico. Nisem hotel verjeti; toda zatrjevali so mi sveto, da je to res en sam napravljen. Bil je na straži pred predorom, kjer so bili drugi vojaki v kritju. Pa zapazi, da se po bregu navzgor plazijo cela gruča laških vojakov s strojnicami. Komaj se mu primerno približajo, zakriči z orjaškim glasom: Stoj! Hura! — Vstavijo se, vržejo puške in orožje na tla in vzdignejo roke kvišku. Pozove jih bliže. Bilo jih je 17, on sam! Seveda so sedaj prišli k njemu še drugi vojaki iz kritja ter jetnike odpeljali. Ampak en sam jih je razorožil in privedel do predaje. Kako je bilo vendar mogoče, da se jih je 17 tako lahko vdalo? — Mislili so, tako so jetniki potem izpovedali, da jih je silno mnogo za njim, ko je s tako orjaškim glasom zavpil: Hura! In vdali so se. Dalmatince, tudi če bi bil sam, bi tega nikdar ne napravil!

Ko je pri neki priliki v zadnjih bojih za Kalvarijo bataljonski trobentač dal znamenje za naskok in so laški vojaki začeli gromoviti hura iz dalmatinskih grl, so se tako prestrašili, da jih je prav mnogo kar roke vzdignilo in se brez drugega dalo vjeti, dasi so bili na mnogo boljnjih postojankah kakor so jih imeli naši vojaki. Kaj čuda potem, da se Dalmatinci radi bijejo z Lahi. Če je njih kdo ranjen, tedaj ima eno željo, da bi bil le kmalu ozdravel in bil zopet pridelen kakemu odseku na Kalvariji. Tudi če je težko ranjen, bi šel — če mogoče — kar tak na goro nazaj, da bi sovražnika pomagal proč odgnati.

Pri tem so čudovito dobrega srca. Bilo je tudi v zadnjih bojih pred okopi v Oslavju. Dalmatinski vojak je bil pred žičnimi ovirami smrtno zadet; padel je na tla in prosil pomoči. Tovariš in prijatelj njegov ga sliši; vzdigne se iz kritja in dasi ve, da se izpostavlja smrtni nevarnosti, vendar se plazijo naprej, da bi dosegel ranjenega prijatelja in tovariša in ga počasi privlekel k svojim. Tedaj smrtno zadene sovražna krogla tudi njega. Oba sta mrtva obležala. Z vznesenimi besedami ju je njun komandant proslavljal kot vzgled junaštva in prijateljske zvestobe do smrti, ko sta bila položena k večnemu počitku na pokopališču v Pevmi. Na njun grob pa so tovariši palmo zasadili.

Vojakom dajejo na bojnem polju najlepše zglede poveljniki sami. To se sicer že samo po sebi razume. Saj duh junaštva, ki ga navaden vojak ima, je duh poveljnika, ki mu ob strani stoji. Razločje med laškim in našim vojakom je ta, da laški vojak izgubi v naših bojih vso duševno prisotnost in ves pogum, če pade poveljnik pred njim, med tem ko se dejstvuje duh poveljnika v Dalmatincu brez konca naprej. On se tudi s poveljnikom v polnem obsegu zaveda, da se bori, da stoji in umira proti krivici za zadoščenje razžaljene pravice. Te zavesti laški vojak nima, kakor priča sto in sto zgledov, zato neha pri njem tudi iz tega razloga ves polet in ves pogum v tistem trenutku, ko ne vidi več pred seboj poveljnika. Neizbrisno si Dalmatince zapomni, da krvavijo in umirajo za isto sveto stvar ti in ti njegovi poveljniki. In takih, mladih, cvetočih, vzetih iz iste zemlje v Dalmaciji v zadnjih srditih bojih ni bilo malo. Evo, kaj poleg drugih momentov Dalmatincu tudi pomaga do neprekosljivih junaških činov.

Poleg tega je on tudi trezen in solidno pobožen. On pije le malo. Sploh nima nobene strasti do alkoholnih pijač, dasi se jih toliko pridela v njegovi Dalmaciji. Vidi se jasno, kako je treznost tesno zvezana z junaškim duhom. Njegovo solidno pobožnost občuduješ lahko pri vsaki priliki, posebno pa v času pomanjkanja in na postelji. Fala Bogu je njegovo geslo, naj trpi glad ali žejo, mokroto ali vročino. To je solidna pobožnost! — Na postelji prav tako. Videl sem ranjenega Dalmatince. Bil je ravno prevezan, pa so ga nesli iz bolnišnice v voz. V nosilu je bil in ne ležal ne sedel; ampak rano je imel tako, da je moral biti sklonjen kleče. To je gotovo najbolj težka pozicija, posebno če ima trajati dneve in dneve, in morda še cele tedne. Srečal ga je njegov vojni kurat in se skušal pošaliti z njim, češ, sedaj se pač mora klanjati Bogu. Smehljaje se je Dalmatincev in rekel: »Dakako, fala Bogu!« — Videl sem drugega z veliko rano na hrbtu; stali in sedeti ni mogel; ležal je pa kot jagne na prsni strani života. Ni ječal! — Videl sem tretjega, ki je imel obe roki med deščicami prevezane. Gotovo ga je hudo bolelo, saj je imel cel njegov obraz globoke bolesterne poteze, a tožil ni; z zadnjim edinim prstom, ki mu je še gledal ven iz obveze, se je poslavljaj s tihim nasmehom od tovarišev. Zglede bi lahko našteval naprej, a solidna pobožnost nam seva nasproti iz vseh. Kako veselje imajo, ko hodi pri težko ranjenih vojni kurat od postelje do postelje. Oči se jim bleste radosti in srečni so, ko jim na njih prošnjo podaja svoj blagoslov ali pa jim razpelo ponudi v pobožen poljub. Evo, kako je junaštvo pri Dalmatincu tako lepo in tesno spojeno s pravo solidno pobožnostjo!

× × ×

Temu junaku je torej v prvi vrsti naša lepa Gorica izročena v varstvo. On čuva nad njo s svojo srčno krvjo. Pač marsikaj ga spominja na divno Dalmacijo, ko se ob jasnih toplih popoldnevih ozira s Kalvarije na »ovaj lepi grad«, ki se pred njim razprostira, vzet kakor iz bajnih krajin. »Lepi grad« — to je Dalmatincu naša Gorica. Zato jo ima rad. Zato je Lah, ki tako pregrešno steza poželjive roke po »vroče zaželjeni«, nikdar ne bo imel. Dalmatincev se tega zaveda vedno, povsod, tudi tedaj, ko se zdi, da se že pričenejo begati ti ali ti. Če vprašaš v takih trenutkih Dalmatince, kaj se nje mu zdi, je li mogoče, da pridejo čez Kalvarijo Lahi v Gorico ali ne, tedaj ti odgovori kakor človek, ki do obisti pozna sebe in nasprotnika in potem tega spoznanja popolnoma jasno sklepa na bodočnost:

Nikada neče doč Talijanac ovdje! Nikada! In na to besedo lahko daš vse! Kajti tako je! In naj zopet sto in sto topov gromi krog in preko Gorice, in naj se hiše še hujše tresejo, kakor so se tresle na praznik Vseh svetih in vernih duš dan, Dalmatincev, ki ga tako mirno vidiš korakati proti sovražniku, on ti bo vedno govoril:

»Nikada, nikada neče doč Talijanac ovdje!«

Vojna v goriških gorah.

(Piše: —n, kurat.)

Hvala Bogu, srečno in hrabro je bila zlomljena tudi zadnja italijanska ofenziva. Res, da je že po naravi svet ob Soči pripravljen za obrambo, toda pri zadnjem laškem navalu bi ta ugodnost nič ne pomagala, ako bi ne bilo tu spretnega vojnega vodstva, dobre in prav uporabljene artiljerije in posebno pa hrabre in vztrajne infanterije. Priznati moramo, da so se Lahi takrat bojevali z neverjetno silo in z zaničevanjem smrti. Bili so pač prepričani o uspehu, zakaj pomagala jim je težka mornariška artiljerija in so korakali proti naši črti s številno infanterijo, razdeljeno v šest in celo v sedem rojnih vrst! Seveda ne morem tu opisati načina, ki se bo še uporabljaj, kako je bil laški napad odbit; zadostuje naj, ako povem, da so pripomogle k temu uspehu: spretnost, vztrajnost, hrabrost. Kar posebno podžiga naše fante in može k boju proti nezvestim Lahom, je misel in prepričanje, da bi bilo vojne morda že konec, kar je tudi verjetno, ako bi bil Lah ostal nevtralen.

Kakor navadno, tako se je tudi v sedanjem boju vpeljala ofenziva z bombardiranjem na strelne jarke in z delom in opazovanjem z aeroplanov. Ko je bil po dobri in silni artiljerijski pripravi odbit napad laške pehote, začeli so Lahi kakor iz užaljenosti streljati na hiše in vasi. Naši so bili na to žalibog tudi prisiljeni streljati na hiše onstran Soče, kjer so vedeli, da so nastanjeni Lahi. Takrat so prišli na pomoč Lahom mnogi francoski aeroplani, ki samozavestno in z gotovostjo plavajo v zraku, toda vedno previdno v višinah, ki so nedosegljive za naše topove. V primeri z njihovim številom in z množino bomb, ki so jih zmetali, niso napravili take škode, posebno ne vojaške. Spuščali so tudi 15 centimetrov dolge jeklene sulice, kakor smo čitali, da so jih uporabljali na francosko-nemškem bojišču. V vas Č. so vrgli okoli 25 bomb in na stotine sulic, prižgali so pa le dve bahti in ubili enega vojaka in dva konja. Obžalovati je zelo naglo smrti g. kurata Alojzija Čubeja v Batah; še pol-druge korak bi bil napravil dobri Lojze čez praž župnišča, pa bi ušel smrti; opozorjen je bil na aeroplan, ali flegmatičen, kakor je bil, ga je le opazoval, in v trenutku je bila bomba tu, koje kos mu je priletel naravnost v prsa z močjo, da se mu je videlo njegovo dobro ali — krvaveče srce! Vsi vojaki in vse ljudstvo srčno obžaluje smrt dobrega, blažega in mirnega gospoda. Pokoj njegovi blagi duši!

Bombe, ki jih spuščajo francoski aeroplani, so zelo obsežne in močne; pri eni, ki se ni razpočila, se je ugotovilo, da je visoka 45 in debela 17,5 cm. Te bombe visijo privezane na aeroplanu in se lahko opazijo s prostim očesom, ko se zablisiijo v solnčnih žarkih; pri spuščanju jih kar odrežejo in se jih v začetku njih padca izpod aeroplana zapazi po svinčeno svetlo žarečem repu, kakor zvezde repatice. Seveda ne navdajajo človeka posebno prijetna čustva, ko vidi nad glavo plavati takega-le francoskega »ptiča«, pa na vse se človek navadi, in čim večkrat hodi pod aeroplan in v območju topovskih izstrelkov, tem bolj je — recimo neumno — prepričan, da ga nič ne zadene. Sploh pa opazimo, da so poleg vojakov tudi gg. duhovni in učitelji, ki so še v civilni službi takoj za fronto, kakor tudi priprosto ljudstvo, zelo neustrašljivi, tako da vzbujajo nemalo občudovanje marsikaterega častnika. Nasvetovati bi bilo več previdnosti v tem oziru, ker sicer bo zadela še marsikoga po nepotrebnem in brez koristi usoda g. kurata Čubeja.

Kje se vršijo boji v goriških gorah in s kakim uspehom, tega ne pišem, ker to je

natančno v uradnih poročilih in v dopisih iz vojnega stana.

Rad bi odgovoril na vprašanje, ki se je vedno sliši v zaledju: »Kako je pravzaprav tam na fronti, kako se vrši boj, kaj se sliši in kako, kakšni občutki navdajajo človeka?« To je radovednost, in po mojem mnenju opravičena, — ali — jej zadoštititi zamore popolnoma samo oni, ki tvega svoje življenje v fronti ali pa mora prenašati vse možne neprimlikke in težave, ki jih povzroča vojna neposredno za fronto! Opisati se vse to ne da in ne sme; kar se ne sme, to ni nič posebnega, namreč kje je vojaščina in v kakem številu; ko greš proti fronti, zapaziš najprej tren, in to v obilem številu, da se moraš čuditi; greš naprej in prideš v vasi, ki so brez vojakov; tuptam morda zapaziš artiljerijski tren in kakega konja, patrolo vojnih žandarjev; pri tem slišiš močno streljanje in si morda le par kilometrov od prvega strelnega jarka in nič ne vidiš posebnega, ne vojakov, ne kanonov, da se čudiš: »Kdo pa drži nazaj Lahe?«

Glej, to je, kar se ne sme videti, ne vedeti, dasi je v tej vojni glavno videti in vedeti pa le — kje je sovražnik! Vse je skrito in zakopano! Iz vseh kotov in grmov in lukenj gleda na te na stotine pozornih oči, ti pa meniš, da si sam s svojim spremljevalcem! Morda stojiš 15 do 20 korakov proč od zakopanega težkega možnarja, in ti ga ne opaziš. Gorje tebi, ako bi se nenadoma »odkajšljale«, ne da bi vedel, gotovo sediš takoj moker od strahu na zemlji.

Boj podnevi ni zanimiv, ker nima dosti opravka najvišji čut: vid; sliši se le streljanje pušk, regljanje strojnic in pa gromenje topov; zdi se ti ves ta šum kakor velika svet podirajoča nevihta z mogočnim in strašnim nebo in zemljo pretrepujočim gromom. Občutek je res strašen in veličasten obenem. Toda, »vojaški« izraženo, ta boj podnevi ni zanimiv. Ponoči se sliši in vidi boj. Narobe svet. In vendar je res, če greš v noči na neko planoto v goriških gorah in stopiš pri neki vasi na neki vrh in se ozreš proti Soči, nudi se ti prizor, ki ga zaman iščeš v najboljših kinematografih in gledališčih. Ti obstojiš, se treseš, iz oči ti sije blaznost in sreča in zadoščenje in strah in groza obenem. Nočne svetilke nimaš, zato ker je prvič ne smeš imeti in drugič, ker je ne potrebuješ, zakaj Soška dolina je razsvetljena in bolje vidiš v njo kakor podnevi.

Pred seboj, na obeh straneh doline, na desno do Krna, na levo do kraške planote in morja vidiš goreče bahte, gozdice, travo, grmovje, toda vse to so pri tej svetlobi le proč vrženi ogorki tlečih cigaret. Kar daje dnevno svetlobo, to so množine naših in sovražnih žarometov in svetlobne rakete. Dolina je tako razsvetljena, da se ti zdi, da bolje vidiš nego podnevi. Naši hočejo vedeti in videti, kaj dela sovražnik, in ta nasprotno isto, in tako je vse svetlo. Posebno lepo je gledati — če je sploh primerno v tem slučaju rabiti besedo lepo — raketo, ki prileti nad strelne jarke in polagoma pada vedno nižje in okolico tako dobro razsvetli, da se natančno vidi bojajoči se vojaki. Predstavljaj si še obenem razsvetljujočo raketo in težko bombo, ki prileti na množino prodirajočega sovražnika, ožarjen dim bombe, telesa in ude vojakov, orožje, v zrak vrženo nad ožarjen steber dima in na levo in desno, naprej in nazaj padajoče in bežeče vojake, bliskajoča žrela topov in naglo pomežikujoče puškine cevi, grom in streljanje brez prenehanja in v daljavi vpitje ljudi, umirajočih, ranjenih, glasnih, tu zapovedujočih, tam navdušujočih, z eno besedo, nek vrišč »grozan in strašan«, brez določene barve, potem moraš nem v mislih vzdihniti, da uživaš prizor, ki se ne da opisati in ne dopovedati. Zdi se ti, da tu delujejo nadnaravne moči, in nehoté tiho vsklikneš: »Bog se nas usmili in nam podeli moč in zmago!« Ni čudo tedaj, da prihajajo vojaki iz fronte zmučeni na duši in na telesu, s čudnim bleskom na očeh, kakor iz dežele sanj, kjer so takorekoč že igrali v nadzemskih višinah navol omoteni od mogočnih prizorov z edino jasno določeno mislijo, da se bojujejo in hočejo umreti slavne smrti za ljubo domovino, toda drago, zelo drago odkupljeni, po obilno preliti krvi verolomnega sovražnika. Pa na vse to se vojak navadi; prizori so vedno isti, in to je tudi en vzrok, da se teh prizorov, ki so sploh nepopisljivi, tudi noče človeku opisovati.

O naših možnarjih se veliko piše, govori in slika; to tudi zaslužijo, zakaj njih učinek je velik, njih pomoč infanteriji je izdatna in mnogokrat odločilna. Dalmatinci mu ne pravijo zastoj »Striče«. Ko jim ponoči postajajo Lahi pred jarki le presilni, ga kličejo po telefonu pri bateriji: »Halo, striče, ajdi na pomoč!« »Kamo čemo bacnit?« »Na kvoto št. . . .« »Dobro!« »Brrr-zum-zum-bum!« Telefon pri bateriji: »Kako je bilo?« »Vrlo dobro, dobri striči!« »Šta radijo Italijanci?« »I so šli spat k vr. . . I mi idemo sada spat, pa z Bogom: v jarki! Hvala! Lahko noč!« »Lahko noč!« Tako spravi ponoči »striče« vedno

s svojim basom Lahe k »počitku«, če ne z enim, pa z več strelji.

Kako daleč in kako naglo strelja »striče«, tega ne vem povedati; povem pa lahko, kak glas ima in kak učinek. Njegov glas je širok in globok; ob fronti vsak kmetič ve, kdaj govori »striče« mrtvaško pesem laškim izdajalcem; pri strelu se zemlja strese in v bližini nekaj sto metrov popokajo šipe v hišah, ako niso okna odprta; na vsak način je njegov glas v daljavi par sto metrov bolj močan nego v bližini! v daljavi par kilometrov pa se glasi kot silen grom. Ko zapusti krogla cev, se sliši iz zraka še par minut po strelu nek jok, podoben otroškemu ali pa mi-javkanju mačk; ta »jok« nastane iz zračnih vrtincev, ki jih povzroča ogromna, naglo izstreljena krogla, in ki se zdi topničarjem kot nekak žalosten odmev onega ječanja, ki ga učini med sovražnike padla granata; kamor pade ta, je v premeru dveh sto metrov vse omamljeno od plinov, če ne že razbito. Tudi to vedo kmetje ob fronti, in občudovati in pomilovati jih mora človek, a tudi smejeti, ko jih vidi, kako se skrivajo pred sovražnimi granatami, polni ljubezni do svoje domače grude, v pol od strelav razbite bahte, s povzdignjenimi rokami in upalnimi očmi, zroče v vidno po zraku letečo »stričeto« granato in tiho šepetajoče: »Bog te požeg-naj!«, »stričeto« dete!

Ob fronti se marsikaj doživi, sliši in vidi, kar se ne more in ne sme javno zapisati; so to dogodki, ki v človeku vzbujajo zdaj smeh, zdaj jok; tu se človeku nudi v resnici le »gola resnica«: proza. V misli imam dogodek, ki se je vršil v jako žalostnih trenutkih, in vendar je povzročil mnogo smeha pri častnikih, vojaki in kmetih. Povem ga po resnici z navedbo kraja in dneva in slavno uredništvo naj črta iz njega, kar mu ne uga.

Bilo je dne 25. oktobra t. l. ob pol 11. predpoldne, ko so Lahi nenadoma začeli obstreljevati s topovi vas Levpo na Kanalskem. Vse je začelo bežati in vpiti, vo-jaki, možje, žene, otroci; iz vseh hiš so izganjali živino, zakaj nekatera poslopja so že pričela goreti. Tako je tudi cerkvenik, v kojega hišo je priletela granata in jo zažgala, priganjal svojo debelo svinjo izpred hiše in jo hotel spraviti v varen kraj, toda tej nesrečni živali se nikakor ni mudilo, tako da jo je moral cerkvenik prepustiti njeni negotovi usodi in sam zbežati v varno zavetje. Vse je gledalo iz varne daljave, kam se bo sedaj ta žival obrnila in kaj bo z njo. Marsikateremu so tekline pri misli, zakaj se ni to v teh časih tako dragoceho žival pravočasno zaklalo in mirno použilo; pa sedaj ni bilo več časa za take požrešne misli. Granate so gosto priletevale, in vsak je nehoté, dasi so žene in otroci vpili, gledal na vas, kaj bo z v njej edino živem ostalem bitju — s svinjo. Kar pade granata petdeset korakov daleč od živali; vsak je mislil, da bo sedaj obležala ali pa bežala. Ne, nasprotno. Mahnila jo je popolnoma mirnim in zdravim korakom proti od granate skopani in se kadeči jami; ko to prevoha, se lepo mirno vleže vanjo. Dasi so bili trenutki skrajno resni in žalostni, vendar se je vsak smejal živali, ki je tako malo vpoštevala laško granato. Pa še ni konec prizora. Dvajset korakov od jame, kamor se je vlegla debeluharca, pade zopet druga granata in napravi novo se kadečo jamo, daleč raznašajoč kamenje in železne drobce izstrelka. Vsak je bil prepričan, da je sedaj žival gotovo »hin«. Pa ne. V veliko začudenje vsem opazovalcem vstane zdrava iz jame in jo reže naravnost k novi jami, jo ovoha in se zopet vleže vanjo. Častniki in vojaki so noreli nad smešnim prizorom. Vzkljkov na piramidalno in fenomenalno svinjsko srečo, na »Sauglück«, ni manjkalo. Dasi so granate še vedno žvižgale v vas, je kmalu nato debela žival zdrava vstala iz jame in izginila med hišami v vasi. Kaj si je ta žival mislila ali ne mislila, ko se je vlegla v jame laških granat, to prepustim v rešitev študiranim fiziologom; eno je bilo pa takoj na mestu gotovo: da s svojim obnašanjem nikakor ni povzdignila pri vojaki in kmetih čuta spoštovanja do laških granat. In to je tudi res; že prej ga ni bilo, sedaj pa še manj.

Bolgarska slovnica

in čitanka s slovensko-bolgarskimi razgovori.

Sestavil prof. Anton Bezenšek na so-fijskem vseučilišču. — Priloženih 5 tablic s cirilsko pisavo. — Sofija 1914. — Cena 1 K 40 vin.

Bezenšek nam podaja na 64 straneh svoje bolgarske slovnice dokaj bogato vsebino — V predgovoru se sklicuje na Božidara Rajiča, ki je na podlagi Miklošiča, Šafařika in drugih trdil, da je najsorodnejše narečje nekdanji bolgarščini naša slovenščina. Nadalje omenja posebnosti v stop-njevanju pridevnikov, spolniku in naglasu. Na koncu predgovora pa z posameznimi primeri pojasnjuje, da je bolgarščina slovenščini veliko bližja kot pa srbo-hrvaščini.

Slovnični del obsega prvih 39 strani. Takoj na prvi strani imamo tiskano in pisano cirilico, ki je ob strani opremljena z latinskimi črkami. Način bolgarskega pisanja se še pozneje natančneje obravnava na straneh 60—64, tako da se na podlagi podanih vzorcev vsak prav lahko nauči bolgarske cirilice.

Nato sledi splošna pravila o spolniku in njegovi rabi, o spolu samostalnikov in nato praktični primeri bolgarske sklanje samostalnikov, pridevnikov, zaimkov in števnikov. Posebno zaimki so obširno obdelani.

Pri glagolu so že uvrščeni v razlago mali prozaični in pesniški sestavki, ki pojasnjuje posamezne slovnične oddelke. Členice (str. 33—39) so praktično obdelane; predlog, ker je važen za sklanje, obširno, druge člene pa, kolikor je pač potreba.

V čitanki (40—47) imamo eno pesem in pet prozaičnih sestavkov; neznane besede so raztolmačene pod črto.

Sledi slovensko-bolgarski razgovori o pozdravih, o vremenu, o urah, dneh, o jedi in pijači, o popotovanju, pošti, hotelu, železnici, carinskem uradu, o banki, razgovori pri brivcu, v prodajalni in na koncu razgovor med Slovincem in Bolgarom. — Knjigo zaključujejo vaje v čitanju in pisanju cirilice.

Na splošno moramo reči, da bo knjiga dosegla svoj namen; kdor jo bo vestno prečital in si najvažnejše stvari tudi zapomnil, bo brez težave lahko čital bolgarske časopise in sčasoma in s pomočjo besednjaka tudi težja literarna dela.

Če bi pa kdo želel natančneje prodreti v bistvo bolgarskega jezika, bo pa pač posegel po Gavrijskem, ali po kaki bolgarski šolski slovnici, ali pa po eni izmed slovnice, ki jih navaja tudi Bezenšek sam na začetku svojega dela. Bezenškovo delo pa toplo priporočamo.

Spomini iz Gorice.

(Izvirno poročilo »Slovincu«.)

Gorica, 4. nov. 1915.

Borba za gorisko območje je končala. Končala je s porazom laške armade. Napeli so vso moč, da bi zasedli našo solčno Gorico, a ni se jim posrečilo. Razbitih glav se je vrnil sovražnik v svoje prvotne postojanke. Niti enega najbrezpomembnejšega jarka ni zasedel. Ubogi Cadorna! Kaj bo poročal? No, upajmo, da mu pride na pomoč tudi toplot prijatelj d'Annunzio, ki zna postati s svojo »die Lust zum fabulieren« še zelo zaslužen mož svoje domovine. Da je bil boj, ki se je odigral v naši neposredni bližini, najljubejši v teh borbah, vedo povedati naši vojaki, ki so sami odbijali laški naval, znamo povedati mi, ki smo videli in slišali to peklensko borenje, a zna povedati tudi naše uradno poročilo s svojim kratkim: Pri Gorici je hotel sovražnik za vsako ceno vlomiti. — Sedaj je tega borenja konec. Res da počasi vsak hip kak top in da zaslišimo kje kratko prasketanje pušk, a nepretrganega gromenja, kakor je bilo prejšnje dni, ne bomo mogoče nikdar več slišali. To je bil boj, to je bilo klanje, ki je končalo z našo zmago.

Gorica, 6. nov. 1915.

Življenje v mestu poteka z isto živahnostjo dalje. Naj bo boj, naj bo mir, v mestu se ta razlika mnogo ne pozna. Vsak gre svojo pot po opravkih. Tudi tedaj, ko so se vršili v bližini najljubejši boji, v mestu ni bilo razburjenja. Sreča te prijatelj, vprašaj ga: »Kako gre kaj?« in on vam odgovori, kakor bi šlo čisto za navadno reč: »Nič posebnega. Sedaj se vrši bajonetni napad; Lah je vdril v naše järke. No, Dalmatinci jih že vržejo ven.« Takega zaupanja v naše čete nisi zlepa videl. A zaupanje ni slepo. Čez par ur slišiš, da so vrgli naši junaki v bajonetnem naskoku sovražnika iz naših radi premoči od sovražnika zasedenih jarkov. To se je zgodilo že tolikokrat — Lah ne zna obdržati zasedenih jarkov. Ta novica nam je dobro znana, zato je naše zaupanje v našo moč tem večje.

7. novembra 1915.

Sinoči so se vrnili Dalmatinci iz svojih strelskih jarkov. Nadomestile so jih druge čete. Umazani od ilovnatih tal in premočeni skozi skozi so polegali na odlokanju jim prenočišče trda tla. Le zavili so se v plahte; ta si je dal pod glavo kos deske, oni vrečo, tretji spi na golih tleh. In pri vsem tem trdem življenju so zdravi kot riba. Postelje niso videli že šestnajst mesecev — kdove, kdaj jo bodo videli zopet.

Danes je eden najlepših dnevv. Jesensko solnce lije svoje žarke na umirajočo naravo, porumenelo listje pada z dreves. Pozna jesen je v deželi. Dan je miren. Ne bobni nam na uho ona znana godba šrapnelov in granat. Zdi se nam, da je sklenjen mir. Brezskrbno se sprehajamo po mestnih ulicah, skoro bi pozabili na vojno, ko bi ne videli tu in tam njenih groznih posledic.

8. novembra 1915.

Mesto postaja dan na dan živahnije. Ljudje se vračajo, vedo, da je hudo jesti

tuj kruh. Človek je sicer v nevarnosti v mestu, a je doma in počasi se tudi nevarnosti privadi. Poslednje je precej opaziti pri nas. V skoro polletni nevarnosti smo se tako privadili na vojno, da se za navadne boje še zmenimo ne. Šrapnelov se ne strašimo, da nas le na odprtem ne dobijo. Granate bolj spoštujemo; so pa res spoštovanja vredne.

9. novembra 1915.

Danes sem imel več prilike govoriti z Dalmatinci. Ko sem se zbudil zjutraj, so že peli svoje pesmi, one znane, ki gromijo tolikokrat tudi po naših slovenskih krajih: »Slovenec in Hrvat«, »Planula zora«, »U boj, u boj« in tem enake. Ob priliki stopim med nje ter jih pohvalim radi njih dobrega petja. Izrazim veselje, da ljubijo tako petje, kar kaže le plemenito srce, češ: »tko peva, zlo ne misli«. Vprašal sem jih, če vedno tako lepo pojo. Odgovorili so mi, da to ni še nič ter da imajo v strelskih jarkih svoj pevski zbor, da si pojo noč in dan, kar »Taljanec« zelo jezi. Povedali smo si to in ono. V svoji prijaznosti in nepriljubljenosti so mi pripovedovali o svojih domačih razmerah, kako ima vsako selo svoj pevski zbor. »A da mine enkrat rate«, je vzdihnil poleg mene krepak Dalmatinec. Ni nadaljeval, spomnil se je gotovo na vso lepoto onih dni, ko je v domači vasi prepeval s svojimi tovariši. — To so oni mehki, a v boju strašni Dalmatinci. Pesem jih spremlja v njih grozovitih naskokih, pesem jih krepi, ko se vrnejo trudni naporov na kratek odmor v mirnejše zavetje.

10. novembra 1915.

Danes zopet grmi, da je kaj. Lah obstreljuje podgorjski hrib. Sicer bi morali biti Lah že kdaj v posesti tega hriba; saj je poročal Cadorna, da so njegovi vojaki pretrgali štirikratne žične ovire ter da so bili naši poskusi, ki naj bi ovirali Cadornovo »prodiranje«, čisto zaman. Cadornovo »prodiranje« zavirati je pa res kunstna reč, ker tega prodiranja nikjer ni. Mogoče je to »prodiranje« nekaj čisto duševnega in radi tega nevidno. Naj bo to »prodiranje« tako ali tako, Lah je še vedno na istem mestu, kar se vidi iz današnjega obstreljevanja Kalvarije, ki znači ali nadaljevanje tretje ofenzive ali pa mogoče že četrto.

Malenkosti od Sv. Lucije ob Soči.

(Izvirno poročilo »Slovincu«.)

Šel sem si ogledat tabor. Leži tik za bojno črto, a do njega ni še padel strel. Mislijo si Lah: že ona peščica, ki je v jarkih, nas je nabunkala; pustimo te kar lepo na miru, ker če jih razjezimo, bo boj. Vsakemu bi ne svetoval iti tja. Mi domačini imamo sitnosti; ker nas vsa fronta pozna. Vzel sem s sabo novodolskega prijatelja, ki ima o vojni in vojaščini toliko pojma, kakor še ne izvaljeno pišče o jajcu, v katerem tiči. Sredi pota ga ustavim: »Pripravi legitimacijo, huzarji gredo.« Rečeš se je križal strahu. Menda je mislil, da so huzarji Husovi krivoverci. Vse imava v redu.

Ne mislite, da je tabor konglomerat vej in listja, pod katerim se tišče vojaki kakor zajec pod zeljato glavo. Tudi ni kakor palače na Dunaju, ki človeka tako zmešajo, da niti najpotrebnejšega lokala ne najde. Lepe, lesene barake so, nameštene z blatom in nasekano slamo. Nobena ni zrasla do prvega nadstropja, imajo le pritličje. Na tleh je najbolj gvišno. Med posameznimi se vijejo poti gor in dol, tja in sem. Te ceste niso kamene, kjer lahko vspodrsne, ampak tlakovane s pristno slovensko lužo, na gotovih mestih do kolen visoko. Lahko si mislite, kako se je počutil moj prijatelj v finih mestnih čevljčkih.

Prav mu je. Na fronto naj drugič vzame rajše rešilne čolne.

Kako je v barakah? Kakor v revnih kmečkih hišah. Slama, odeje, v steno zabiti žebli, na katerih visi obleka in puške; prav po domače. Skozi mala okenska prihajajo podnevi svetloba, ponoči tema. Tako je v nekaterih. V drugih je krompir, mast, vino, olje in vse kar rabi prevzetni gospod želoдец. Zopet druge so polne municije, min, žice itd., torej kar rabi glava gospoda Laha. V četrtili leži plen zadnjih dni: razbite puške, bajoneti, metalci min, obleka: kar je gospod Lah že nehal rabiti.

V zadnji baraki je danes koncert. Okoli precejšnjega števila steklenic ložirajo vojaki. Niso slabe volje. Eden med njimi gre na »urlaub«. Dal je za pijačo in tako pišejo med glasovi hreščee harmonike, cvilečega škanta in napenjačee se trobente. Hura do neba! Iz srca jim privoščimo. — Tu je vse živo, vse dela, vsi pripravljajo za brate v jarkih. Kako drugače je v naši vasi. Hiše brez streh, s podrtimi stenami in praznimi okni. Groza te grabi, če greš ponoči po teh razvalinah, ko luna skozi strehe sije in nobeno kladivo ne bije. Ni ga živega bitja, le kako sestrano miš vidiš, ko ji polzi solza po mišjem licu. Upajmo, da se bodo tudi njim vremena zjasnila.

× × ×

Drugi dan sem peljal prijatelja na pozicijo, odkoder se dobro vidijo naše in italijanske postojanke. Pot je bila strma in potila sva se, da sva kmalu imela čevlje polne vode. Razkazal sem mu pokrajino: glej, tu so naši, tam so »kacmaherji«; bili so pri začetku na istem mestu. Kljub vsem naporom niso prišli dalje kakor mačka pljune. Goreli so navdušenja, zdaj se pri njih samo še kadi, in še to od naših granat. Niso poznali razločka med mojim in tvojim, zato kmalu ne bodo imeli enega ne drugega. Vsak je svoje sreče kovač — toda vsak ne zna kovati. — Kmalu bi bil tudi jaz gorel navdušenja, če ne bi v istem hipu sprožil par sto metrov od naju motorno baterijo. Nekateri ji pravijo »Marko«, naše stare žene jo nazivajo »ta velič mrhar«. Glas mi je zastal v grlu, prijatelj je pobledele, kakor bi stal pod vislami in le kapljicam sv. Antona se ima zahvaliti, da se ni sesedel. Od takrat ga nisem mogel več spraviti izpod streh. — Drugi dan na vse zgodaj je odšel.

× × ×

Laški zrakoplovi nas redno obiskujejo. Neki dan so prišli kar trije skupaj. Eden se je spustil tako nizko, da bi ga bil lahko s palico podrezal. Opazoval je in opazoval, pa ni drugega videl, kakor neko staro ženo, ki mu je osle kazala. Menda jo je tudi fotografiral. Nato se je spustil nad postajo, jo parkrat obkrožil in vrgl dve bombi. Padli sta na nerodovita tla in laški uspeh je bil: malo poka, dima in smradu. S kamenjem bi ga vraga.

Da boste vedeli, kako si marsikaj privoščimo, povem jasno in javno, da so zobje svetolucijskih fantov zmlili dva dobro rejena kostruna. Pod Mežnarjevo lindo sta končala trudno pot življenja, tudi ona žrtev svetovne vojne. Naj že bo kakor hoče, Mežnarjev Ciril je bil kuhinjski in kuharski mojster, mi smo mu stali kot umni svetovalci ob strani. Omenjeno bodi, da smo bili sami fantje. Vsakemu je bilo odločeno delo: eden je kuril, drugi zalival, tretji je pokušal in kritiziral. Bili so pa tudi taki, ki niso mogli dočakati konca in so kostruna pol surovega požrli, vzemite dobesedno: požrli. Slabo ni bilo nikomur po njem. Par kapljic dobrega vina, domača pesem, Cirilove kvante in Vidučevega Ivančka smeh so bile smetana na mleko. Zlobni jeziki so govorili, da smo imeli drugi dan mačka. Bodi na tem mestu pribito, da to niti za polovico ni res; obrekovalcem pa velikodušno odpustimo.

Naši vojaki o Italijanih.

Matvez Kavčič z Ravni pri Žireh piše svoji sestri dne 24. oktobra:

Draga sestra! Sprejmi predvsem moje prisrčne pozdrave iz strelskih jarkov na Dobrdojski planoti. Tu imamo prav blizu pred seboj laške strelske järke in z vso pozornostjo pazimo, kje bi kakšen Kalabrež pokazal glavo iz jarka. Pa niso nič kaj radovedni, kajti le poredkoma se kdo pokaže iz jarka, nakar se seveda takoj oglašijo naše puške. Če pa to ne zadostuje, se pa naša artiljerija nekoliko pogovori z njimi in jih naše granate nekoliko premešajo v jarkih. Včasih se pa seveda tudi z vso silo zaženejo proti nam, a jih kar hitro požene nazaj, odkoder so bili prišli. Pa le malokakšen se vrne.

Sedaj smo imeli pet dni hude boje podnevi in ponoči, posebno artiljerijske; čisto so mislili, da bodo prodrli skozi fronto, a niso nič opravili. 21. oktobra so nas kar trikrat napadli, pa smo jih vsakokrat odbili. Kadar so šli proti nam, smo otvorili ogenj, in padali so kakor trava pred koscem. Sedaj je zmetel sovražnik na tisoče granat, pa ni napravil nobene posebne škode, ker jih največ pade tje, kjer ni žive duše, druge škode pa tako ko tako ne morejo napraviti. Za Kraševce še dobro delajo, ker jim njihove granate kopljejo jame za vodo. Silno so se zmotili Lah, ko so mislili, da bodo sedaj po tistih krajih, kjer so poprej dežnike popravljali in lonce vezali, pečene putke obirali. Še sanjalo se jim ni, koliko in kakšnih brambovcv ima Avstrija tudi zanje še pripravljenih. Sedaj so se pa že prepričali, da je zanje vse izgubljeno. Gotovo se že bridko kesajo, da so nam vojsko napovedali in nas nesramno izdali. Ne le, da jih bomo zapodili nazaj v Italijo in ne bodo nikdar gospodarili na naši zemlji, ampak tudi v miru ne bo več kronc, ki so jih prej služili pri nas, in zato bo tudi njihovim družinam doma zmanjkalo polente. Prav se jim zgodi, izdajalcem!

Draga sestra! Tukaj v jarkih moramo res veliko prestati, pa vse voljno potrpi-mo, saj se gre za našo ljubo domovino. Jaz sem sedaj še zdrav in korajžen, hvala Bogu, čeprav že pet mesecev pojejo nad nami smrtni ptiči. Doslej sem še vse srečno preстал in imam zaupanje tudi znanprej, da me bo ljubi Bog vsega hudega obvaroval. Pisem pa že dolgo nisem nič dobil iz nobenega kraja; ali se vse poizgubi ali kaj? Piši mi, če dobiš to pismo in mi naznani, kako se kaj imate doma; bom tudi jaz v

kratkem zopet pisal. Sedaj Vas pa vse skupaj srčno pozdravim in tudi vse prijatelje po Ravneh mi pozdravi.

Junaki.

Podgora, 7. novembra.

Solnce je prisijalo. Danes ne strelja sovražnik, vse je mirno. Ravno: post nubil foebus! Doktor pravi: Počakaj! Izgleda, kakor da bi puške od daleč streljale, ali tudi to ni! To so vojaki na Podgori, ki si čistijo svojo obleko od blata. Kakšna razlika: danes in pa pred nekaj dni! Boj je neprenehoma divjal tri dni in tri noči. Ne računavam topniški ogenj, ki je trajal 18 dni! Ali na Podgori so čuvaji dalmatinski Hrvatje in njihov vodja polkovnik Noe — zadnjič je bil že vdružen odlikovan, in sicer z železno krono. Mnogi častniki so že po dvakrat odlikovani, nekateri tudi po trikrat, možno tudi, a ravno tako tudi vojni kurat Cvitanović, ki je dobil pri njih že drugi red: prvokrat duhovniški križec 2. vrste, a sedaj viteški križec Franc Josipovega reda. V zadnjih bojih se je posebno odlikoval častnik M. Desantić. Včeraj mu je rekel naš stotnik Baaz: »Za tvoje junaštvo te čaka zlata!« V par dnevih je petkrat napadel Lahe, ki so pričeli prodirati v naše postojanke. Včasih je peljal samo svoj vod, včasih celo stotnijo. Vedno zmagovalec in živ! Od drugih častnikov so nekateri padli na bojišču, drugi so bili zopet ranjeni. Od padlih junakov se je posebno odlikoval poročnik Bajer, od ranjenih nadporočnik Dedek Conci in Karlo Vitis. Bavnotako so tudi nekateri izmed možta pokazali posebno junaštvo.

Neki dan mi je pokazal general Nöh-ring, poveljnik ... brigade — obenem mi jo dal, da jo preberem vojakom — brzojavko nadvojvode Evgena namestniku grofu Attems. Da se ne zamujam, naravnost in medias res:

»Med junaki, ki se bore ob Soči, se morajo prišteti Dalmatinci v prvo vrsto. Ti so ponovno dokazali s svojo brezprimerno hrabrostjo, da spadajo med moje najboljše vojake« itd.

Naše brigade so se odlikovale na Pod-sabotinu in pri Pevmi. Tu je ena stotnja ujela 1000 Lahov. Druga jih je pobila in nagnala v beg. To so dalmatinski Hrvatli! »Novine«.

Conrad pl. Hötendorff.

Björn Björnson tako-le opisuje svoja srečanja s Conradom pl. Hötendorffom:

Stal sem nekega večera pred poslopjem generalnega štaba v avstrijskem glavnem stanu. Vsa okna razsvetljena. V malem mestu so bile ceste tihe in temne. Samo v tej hiši niso imeli časa za nočni pokoj. Iz velike dvorane čisto zgoraj je prodiral iz široko odprtih oken čudno šumec zvok: navzdolna slišna roka: Kaj bi moglo biti? Brzojavke so bile, brzojavke, ki so neprestano pritekale z vseh front, na stotine kilometrov oddaljenih. Vsi ti majhni električni udarci so se zlivali v en sam zvok, ki te hipnotizuje. Srce mi je jelo hitreje biti, kajti ta orkan tam gori je prinašal dogodke, ki so pomenjali ali smrt ali pa vstajenje za milijone ljudi.

Temne postave so prihajale in odhajale iz razsvetljenega poslopja. Častniki peš in v avtomobilu. Velik kričeč nestvor se ustavi pred vratmi. Iz njega skoči majhen mož v sivem plašču. Več častnikov mu sledi. Bil je Conrad vitez pl. Hötendorff. Neki general, ki je stal poleg mene, je govoril o njem z največjim navdušenjem: o velikem avstrijskem strategu.

Za šipami v oknih je postalo živahnije. V veliki operacijski dvorani so hitele mimo urne postave. Reka brzojavk je šumela in prasketala neprestano. Hrup je naraščal — tako se mi je zdelo. Morda je bila samo domišljija: moja razgreta fantazija, ki mi je poostrela sluh. Vsak, tudi najmanjši udarec malih električnih kladvic tam gori je veljal pač njemu, ki je ravnokar prišel. Iz najneznatnejšega strelskega jarka prodre vest do njega tu notri, ki sedi tu in prestavlja podobe sem in tja — saj je evropski zemljevid izpremenjen v krvavo šahovsko lesko. In Conradova fina ozka roka je ena najgotovnejših v tej strašni igri.

Naslednje jutro sem imel čast, da sem mu bil predstavljen. V najpriprostejši uniformi, ki jo le more nositi general, mi je sedel nasproti in govoril to čudovito avstrijsko nemščino, ki mi zveni tako pri-kupno, ker krije v sebi intimnost dialekta. Čista človečnost se nam približa — morda je to samo iluzija, toda čutimo tako.

Vedel sem, da misli tega moža, uresničene, postanejo zrvava dejanja. Vedel sem, da more na zemljevidu tisoče stati življenje. Toda vse te misli so se umaknile, on sam jih je odgnal, ne da bi bil storil kaj drugega, nego da je bil oni skromni mož, kakršen je. Bil je mir sam — in vendar je bil vojna, najneusmiljenjša, kakor se je kdaj doživela.

Njegove oči so bile tako mile. Njegov smehljaj je kazal razumevanje za vse in

vsakogar, celo ondi, kjer si bedno srce ni upalo govoriti. Ta vtis je napravil name. Pozabil sem na uniformo, ko sem sedel pri njem. Saj je pristen Avstrijec! Ne poznam nobenega ljudstva, v katerem bi čisto človeško tako nadvladovalo nego v tej deželi. Najde si pot skozi vso uniformiranost in ves ceremoniel ter se odeva v najljubeznivejše oblačilo. Velika skrivnost: umetniško nadarjeno ljudstvo. V dobrem smislu. Rahločutnost, tenkočutnost njegovega bistva ne korenini v brezznačajnosti. To dokazuje čas. V njegovem dvigu k silni moči, ki jo sedaj razvija, v njemu je godba in humor. Toda temu sledi

žilava volja in odločnost, da se prebije.

Ko sem onega večera zapustil generalštabno poslopje, je nedaleč od tam sedelo pred neko hišo nekaj vojakov, ki so brenkali na kitaro in na citre. Zraven so peli večglasno s pritajenim glasom. Bilo je tako blizu, da sem skozi godbo slišal trdo udarjanje telegramov. To je Avstrija, sem si mislil. In ko sem naslednji dan sedel in govoril s Conradom pl. Hötzen-dorfom, sem moral nehoti misliti na petje. In čutil sem: ta mož tukaj je v sorodu s plemenom, ki daje tej deželi dvig in ima obenem žilavo voljo.

Novi hudi laški napadi pri Gorici in na dobrdovski planoti s strašnimi izgubami odbiti.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 12. novembra. (K. u.) Uradno se razglša:

Po primeroma mirni noči se je ponoči včeraj dopoldne ljut artiljerijski ogenj na celi bojni črti predvčerajšnjega dne.

Sovražna pehota je zopet neprestano napadala območje pri Gorici in Dobrdomsko visoko planoto.

Vsi naskoki so se zopet izjalovili s strašnimi izgubami napadalcev.

Naše čete zopet trdno drže v rokah vse svoje postojanke.

Sunkni sovražnika pri Zagori in v ozemlju Vršiča so delili usodo glavnih napadov.

Na bojni črti v Dolomitih so napadli Italijani večkrat in neuspešno tudi v zadnjih dneh naše postojanke na vrhu in na robu Col di Lana.

Uradna časnarska poročila italijanskega vojnega vodstva o dogodkih v tem prostoru so popolnoma napačna in morejo temeljiti pač le na popolnoma netočnih poročilih.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

× × ×

Italijani, so hoteli izzvati z novim napadom četrto soško bitko, pa bili so poraženi hitro kot kedaj prej. Poročila, ki dohajajo o tem laškem napadu soglašajo v tem, da naši Laha niso še nikdar s tolikimi laškimi izgubami zapodili nazaj, kot ob tem novem laškem napadu. Ze sedaj imajo Lahi sorazmerno s svojo mobilizirano armado toliko izgub, kakor mi doslej v celi vojski tekomo šestnajstih mesecev.

× × ×

Boji tekmo tretje soške bitke.

Vojni poročevalec »Arb. Ztg.« javlja: Velikost italijanskega neuspeha je daleko večja, nego si je to sploh mogoče predstavljati. Dočim so Italijani, da bi le kak uspeh doživeli, porabili vse svoje rezerve, je naše vodstvo tudi v zadnjih dneh tretje soške bitke, ko je osredotočil sovražnik proti Gorici izredno močne sile, vsepovsod obdržalo zadnje trumfe trdno v svojih rokah ter ostalo hladnokrvno in štedljivo v uporabi svojih rezerv; za odsek severno od Gorice velja brez dvoma isto. Italijanski napadi so se zelo često odbili v ogorčenih bojih iz bližine. Naše čete so bile tako gotove svoje stvari, da so pustile sovražnika mnogokrat čisto blizu do svojih strelskih kritij, ki jih je bila sovražna artiljerija razstrelila, a so jih zopet zakrpali z vrečami peska; tu so potem obsuli Italijane s svojim ognjem iz neposredne bližine. Tako je storil tudi neki alfidski polk v odseku Sv. Martina, pred čegar fronto so se v raztrganih žičnih ovirah mrlički tako kupičili, da so ovirali streljanje. Neki južnoitalijanski bataljon je obsul sovražnika s točo kamena. V pravih bojih iz bližine — mož proti možu — ki so bili večkrat potrebni, da so se sovražniku iztrgali izgubljeni kosi jarkov, so Italijani vselej podlegli.

Vsi italijanski naporji zaman. — Dalmatinci v bitki pri Z.

Prof. Lovrić poroča v »Našem Jedinstvu«:

30. oktobra.

30. oktobra. Dvakrat so Italijani zaman jurišali na S. Napad se je izjalovil tudi pri P. Pri P. se je sovražniku posrečilo, da je zasedel neke dele naših strelskih jarkov. Če bi jih ne bil, bi bilo boljše zanj, kajti naši so ga v protinapadu vrgli iz postojanke in ujeli 8 častnikov s 636 možmi. Ponoči je sovražnik zopet poskušal, da bi z jurišem zavzel naše pozicije. Uspeh je bil ta, d a se je sovražnik vrnil, odkoder je bil prišel.

Krog 7. ure zjutraj in potem zopet krog 9. ure je sovražnik poizkušal, da bi s pomočjo pontonov prekorčil Sočo. Poizkuse je naš ogenj takoj v spočetku zadušil.

Sovražne patrole, ki so se približale našim postojankam pri G. Z., so bile gladko odbite.

Ves prostor od K. do L. planote je bil cel dan v strašnem sovražnem ognju.

Na D. je jurišal sovražnik po izdatni artiljerijski pripravi iz vseh kalibrov na S. M. in G. B. Prišlo je do ogorčenih bojov prsi ob prsih. Italijan je bil ob velikih njegovih izgubah prisiljen, da je popustil.

Ujetniki zopet enodušno izjavljajo, da so njihove izgube preogromne in da imajo vojaki malo nade na uspeh.

Včeraj sem pomotoma javil, da je v slavni bitki pri Z. sodelovala polovica čete naših Dalmatincev. Ne, tu je bila cela četa pod poveljstvom junaškega nadporočnika P. Danes jim naš hrabri divizionar izreka priznanje za izredno sodelovanje. Ko je nekdo po tej slavni zmagi vprašal junaškega majorja M., kako so se Dalmatinci obnesli, je le-ta odgovoril: »Klobuk dol pred Dalmatinci!« Na to pa naš divizionar: »Poznam Hrvate; bil sem jim poveljnik. Dajte mi Hrvatov, pa bom osvojil ves svet!«

× × ×

1. novembra.

30. oktobra. V nekaterih odsekih besni topniški ogenj. Sovražnik, ki je bil udril v nekatere naše järke, je bil danes vržen iz njih.

Italijanska pehota je živahno streljala na prostor B. in L. Nekoliko manj ljuto je sovražno topovje bruhalo ogenj proti G., višina 38, in Z.

Na K. artiljerijsko streljanje in prasko. Po ljuti artiljerijski pripravi je sovražnik jurišal na Sv. M. Uspešno mu je, da je zasedel nekoliko jarkov, iz katerih je bil čez par ur že zopet pregnan. Pred našimi postojankami leži 150 mrtvih Italijanov.

V odbitem sovražnem naskoku pri Sv. M. smo imeli mi enega mrtvega in sedem ranjenih vojakov, dočim se italijanske izgube, ne včevši ranjence, cenijo na 160 mož.

Tudi na Tirolskem Lah odbiti.

Slovenski fantje pišejo z bojišča na Tirolskem:

Siloviti napadi, na katere se je sovražnik dolgo pripravljal, so zaenkrat odbiti. Tudi tukaj na Tirolskem je poskušal Lah prodreti po vsej sili, pa z krogle naših topov in pušk so mu to zabranile. Gromelo in živžgalo je po zraku, kot bi se bližal sodni dan, pa naše gore so trdne in še trdnjše kot skala stojimo na njih avstrijski vojaki.

Naše gorske havbice sovražniku veliko prizadenejo, naj bo že gora visoka in strma, mi pridemo na njo, pa naj topove vlečemo ali nesemo. Zgodi se to tudi v bližini sovražnika, seveda ponoči in potem mu je gorje, dokler se ne umakne in poskrije. Gotovo je bilo polentarjem pretesno v njihovi domovini, da pa jih ne bo več toliko prišlo nazaj, ko bo vojska končana, za to mi dobro skrbimo.

Nezvestega zaveznika pa moramo mi zmagati, naj velja kar hoče. Na veselo svidenje v domovini!

Za mejo tu italijansko slovenski fantje smo, domovje krasno naše z orožjem branimo. In, dokler v prsih mladih nam kri pretaka se, ej, mnogokrat sovrag nezvest še brusil bo pete.

O italijanskih minah

se javlja »Fremdenblattu« iz vojnega poročevalskega stana dne 10. t. m.:

Danes ponoči sem se udeležil zanimive vožnje preko italijanskih minskih polj do kilometerske bližine italijanske obale. Neki mornariški častnik je vodil mali, s strojnimi puškami oboroženi patrolni čoln, v katerem smo nastopili vožnjo. Morje je bilo precej gladko, toda motno. Po dobri uri hitre vožnje — naš čoln je prevozil 14 milj — smo dospeli do prvih italijanskih min. Zasidrane so v gotovi globočini, razvrščene v medsebojni zvezi v različnih spiralah in neenakih presledkih. Italijani uporabljajo mine različnih sestavov, tudi nagibalne mine, pri katerih zadostuje, da se nagnejo za 6 stopenj, pa že eksplodira-

jo. Mine, ki smo jih mogli tu opazovati, so bile 100 kg težke morske mine najfinjšega precizijskega dela. Posamezni kos stane do 5000 lir. Mine se seveda velikokrat polagajo ponoči, in zgodilo se je že, da smo Italijane pri tem zasačili in jih s temeljitim obstreljevanjem pregnali. Vsak dan imamo zunaj iskalce min, ki zlasti obale najnatančneje preiskujejo. Ondi, kjer so nam ravno na poti, jih polovimo s tenderji, kjer nas pa trenotno ne ženirajo, jih pustimo za enkrat mirno plavati. Naš čoln drsi medtem preko minskih polj, vedno bliže proti italijanski obali. Avstrijski breg je le še daljna veriga majhnih sivih gričev. Potem se peljemo dalje in konstatiramo nenadno, da smo pravzaprav že prav blizu italijanske obale. Če bi ne bilo megle, bi nas morali že davno videti in odpovedati bi se bili morali obisku italijanske obale že v dosežnosti italijanskega artiljerijskega ognja. Sedaj se je zdelo našemu vodniku le prav, da se obrnemo, in peljali smo se k enemu naših obrežnih opiralšč, kjer smo si smeli ogledati brambne naprave. Posebno zanimiva je zatvornica proti podmorskim čolnom, ki so jo napravili naši obrežni branilci. Od vrha do tal je morje zagrajeno, tako da ne more noben podmorski čoln skozi. Ko smo se vračali, se je neposredno pred nami nenedoma dvignil iz vode eden naših podmor-

skih čolnov. Z drugimi čolni opravlja obrežno stražo, noč in dan tajnostno na poti. A o italijanskem brodogradu je bilo v teh petih vojnih mesecih malo videti.

Dva visoka laška častnika padla.

Videm. (K. u.) Generalni poročnik grof Cadorna se je 10. t. m. udeležil pogreba generalmajorja Carlo Montanarija, poveljnik brigade Forli, ki je padel 6. t. m. pri Plaveh in ki je pripadal velikemu glavnemu štabu še pred kratkim.

Lugano. (K. u.) Padel je italijanski polkovnik Fano.

Annnunzio oboel.

Lugano. »Corriere della Sera« poroča: Annnunzio leži v Benetkah na hudi mrzlici. Oboel je na naporih.

Oberdankova cesta v Červinjanu.

Lugano, 11. novembra. Ob cesarjevem rojstnem dnevu so imenovali neko cesto v Červinjanu po znanem napadalcu Oberdanku. D' Annunzio je ob tej priliki spisal spomenico.

Novi pozivi v Italiji.

Rim, 13. novembra. (Kor. ur.) Rekruti vseh 3 kategorij letnika 1896 in pri naknadnih prebiranjih potrjeni letniki 1892, 1893 in 1894 so pozvani pod orožje.

Bolgari zasedli Prištino. — Zavezniške čete ujele zopet 1700 Srbov.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 12. novembra. (K. u.) Uradno se razglša:

Na celi bojni črti se bijejo zasledovalni boji.

V dolini Ibar so vzele nemške čete z naskokom Bogutovac in višine na obeh straneh doline.

Armada pl. Gallwitsa se bliža gorskim grebenom gorovja Jastrebac.

Novi plen obsega tu 1400 mož, 11 topov, 16 municijskih voz in en tren za zgradbo mostov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 12. novembra. (K. u.) Wolffov urad poroča iz velikega glavnega stana:

Zasledovanje smo nadaljevali. Južno od črte Kraljevo—Trstenik se je prekoračilo prvo vrhovje gora.

V dolini Razina južnozahodno od Kruševca so pridrle naše čete do Dupev bolj vzhodno od tam se je doseglo Ribare in tik poleg stoječa Ribarska Banja.

Včeraj so naši ujeli 1700 Srbov in zaplenili 11 topov.

Vrhovno vojno vodstvo.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija. (K. u.) Generalni štab poroča 10. novembra:

Danes smo dosegli uspehe proti Angležem in Francozom v prostoru Gradsko-Klepa Planina, (kakih 16 km severovzhodno od Prilipa), ki so izkušali prodreti na desni breg Vardarja, a so bili vrženi in zasledovani. Na ostalih bojnih črtah je položaj neizpremenjen.

× × ×

Priština vzeta.

Sofija, 12. oktobra. Bolgarska kavalerija je prijezdila v Prištino.

× × ×

Srbsko uradno poročilo.

Pariz, 12. novembra. »Agence Havas« razširja sledeče srbsko uradno poročilo z dne 8. novembra: Sovražnik je prekoračil zahodno Moravo pri Kraljevu in južno Moravo v smeri Gjunis (vzhodno od Kruševca) in Leskovac. Mi smo odbili napade v smeri proti Grdeljici in v smeri proti sedlu Kačanik.

Črnogorsko uradno poročilo.

Pariz, 10. novembra. Uradno črnogorsko poročilo: Tekom 8. novembra so se vršili zelo živahni artiljerijski boji na celi fronti Grahovo—Vučidol. Močni pehotni napadi proti naši sandžaški armadi so bili vsi odbiti.

Angleško uradno poročilo.

Solun. (Kor. ur.) Reuter poroča: Angleška črta v Srbiji, ki je izdatno ojačena, je potisnjena bolj proti severu. Napredovanje Francozov, katerih pomikanje na krilo zmanjšuje pritisk na Srbe v sedlu Babuna, je zato zelo olajšano.

Iz severnega dela Srbije še vedno ni nobenih zanesljivih poročil, a jasno je, da se mora ta del dežele smatrati kot izgubljen.

Angleži so 10 km od Soluna pričeli graditi nov tabor.

× × ×

Strategičen položaj v Srbiji.

Vojni poročevalci poročajo 12. t. m. iz vojnega časnarskega stana: Položaj na desnem krilu zaveznikov je neizpreme-

njen. Köveszova armada napreduje, a rad težavnega ozemlja počasi.

Gallwitzova armada je v zadnjih dneh z nekaterimi oddelki priborila greben gorovja Jastrebac. Ujela je 1000 Srbov, približno 1 polk. Podpiral jo je zelo uspešen obkoljevalni manever nemške kolone, potisnjene v gorovje pri Brusu. Ravno tako je učinkoval silovit sunek bolgarske glavne sile.

Bolgarske divizije prodirajo povsod čez južno Moravo proti zahodu in proti jugozahodu. Ko pridejo Nemci iz Jastreba, bodo ogrožene v dolini Toplica naku-pičene s čolom proti Moravi boreče se srbske divizije na desnem krilu, zelo težaven položaj za sovražnika, ki se umika na Kosovo polje.

Beg srbske armade.

Berolin, 12. novembra. Tukajšnje-mu bolgarskemu poslanstvu se poroča, da so zaplenili Bolgari med prodiranjem na črto Niš-Leskovac velike množine vojnega materiala, med njimi 60 topov najnovejše vrste. Znaki popolnega razsula srbske armade se tako množe, da nihče več ne veruje na odpor v velikem obsegu. Po poročilih čez Lugano namerava srbsko vojno vodstvo umikanje čez Peč, Podgorico in Virbazar v Skader in v Drač. Ujete avstrijske vojake so že odvedli tja in jih nameravajo izročiti Italiji. V Italiji smatrajo, da je Srbija izgubljena.

Srbska armada med umikanjem.

Kodanj. Poučeni krogi cenijo število ubežne srbske armade na 80.000 mož. Trdi se, da je prekoračil srbski kralj že črnogorsko mejo.

Srbi pričakujejo ure »svojega križanja«.

Lugano, 12. novembra. Vojni dopisnik Magrini brzojavlja iz Bitolja: Bolni mestni poveljnik v Bitolju, polkovnik Vasič, mi je rekel: Moja vojska se bojuje obupno do skrajnosti. Ob vznjožju križanja, pričakujejo Srbi ure svojega križanja. Umrli bodo, ali njihov zgled bo v zgodovini blestel za poznejše rodove.

Srbski glavni stan v Raški.

London, 12. novembra. »Times« poroča iz Aten z dne 8. t. m.: Srbski glavni stan je preložen v Raško, severozahodno od Novegapanjarja.

Srbija ne misli na mir.

Pariz, 11. novembra. »Agence Havas« javlja:

Tukajšnji srbski poslanik izjavlja, da vojvoda Putnik še vedno vodi operacije. Srbska vlada ne misli na mir in pred zmago entente tudi ne bo mislila nanj. Srbija, ki sedaj še bolj zaupa v bodočnost svojega rodu, se bo borila do zadnjega zdiha.

Železnica Beograd—Sofija.

Dunaj, 12. novembra: Veliki most med Pirotom in Nišom je že popravljen. Najkasneje v 10 dneh se bo lahko vozilo iz Dunaja čez Beograd in Sofijo v Carigrad.

Niš.

Niš, 12. novembra. V mestu je mir. Novi bolgarski prefekt, bivši glavni tajnik notranjega ministrstva, Dimitrov, je došel v Niš. V mestu se zopet pričena navadno življenje. Prebivalstvo je zelo ogorčeno proti kralju Petru in Pašičevi vladi. Mesto Niš je nepoškodovano, samo nekaj hiš ob periferiji je trpelo vsled granat.

Boji z Angleži in Francozi na Balkanu.

Milan. (Kor. ur.) »Secolo« poroča iz Soluna: Bolgari so obstreljevali francoske

postojanke pri Krivolaku in pri Strumici. Angleški in francoski častniki so si ogledali ceste Santi Quaranta—Delvino—Leskovci—Koria in Bitolj in so dognali, da so dobre za dovoz provianta in čet.

Bolgarski poslanik Kolučev o položaju srbske armade.

Kodanj. Iz Sofije se je vrnil bolgarski poslanik Kolučev, ki se je izjavil o položaju Srbije: O srbski armadi se more komaj še govoriti. Med umikanjem z begom se je iznebila vseh topov in streliva in nima tudi več voz. Kaj more storiti armada v takem stanu? To, ker se je vojska tako hitro rešila, dasi so razpolagali Srbi z ugodnejšimi naravnimi obrambnimi sredstvi, z dobro organizirano armado, s primeroma močno s streljivom dobro preskrbljeno artiljerijo, dokazuje, da je še na svetu pravica. Tudi Francozov in Angležev se več ne bojimo, če tudi nastopijo s številom, ki bi nadomestovalo uničeno srbsko armado. Srbi ne morejo tudi od Kitchenerja ničesar pričakovati, ker ena sama oseba ne more stvari njim v korist presukati.

Preskrba z živili skozi Črnozero zagotovljena.

Lyon. (Kor. ur.) »Republicain« poroča iz Pariza: Ladje zaveznikov izkrcavajo v Baru in v Draču velike množine živil in streliva, namenjenega srbski armadi. Redna preskrbovalna služba za Srbijo skozi Črnozero in Albanijo je zdaj zagotovljena kljub slabemu letnemu času in kljub slabim cestam.

Srbska žetev.

Lugano. 12. novembra. Laški vojni poročevalec Magrini brzojavlja iz Bitolja: Vsa od srbskih vojakov spravljena žetev je padla v roke zaveznikov. V Srbiji vlada vsled tega največja beda.

Orožarna v Kragujevcu.

Kolin. »Kölnische Ztg.« poroča: V kragujevski orožarni nakupljen vojni material je vreden nad 7 milijonov.

Albanske sile proti Srbiji.

Carigrad. »Ikdan« objavlja iz Dossije sledečo brzojavko: Albanske sile, ki prodirajo proti Srbiji, so že prekoračile mejo in prodirajo v srbskem ozemlju. Zdi se, da pridobivajo vedno bolj pristaši princa Wieda na vplivu. Wiedova stranka pričakuje, da se vrne princ v Albanijo.

Albanci vkorakali v Prizren.

Carigrad. »Turan« poroča: Oddelki vstaških Albancev so vkorakali v Prizren.

Črnogorci o Italiji.

Dunaj. 12. novembra. »N. Fr. Presse« poroča: Kakor je sedaj znano, se je princ Peter Črnogorski, ki poveljuje tistim črnogorskim četam, ki so zasedle skrajno južno špičo Dalmacije pri Budvi, pred nekaj tedni na cesti Kotor—Budva sestal z bivšim avstrijskim vojaškim atašejem v Cetinju, da se razgovori o izmenjavi ujetnikov in o drugih še zanimivejših vprašanjih. Razgovor se je vršil na željo princa in je bil brezuspešen. Nek častnik, ki je takrat spremljal parlamenterja do črnogorskih predstraž, pripoveduje, kaj so mu pravili črnogorski častniki. Črnogorcem je žal, da je prišlo do vojske z Avstrijo. S pravim navdušenjem in do zadnjega moža pa bi se borili, če bi Italijani zasedli Dalmacijo. Dokler živi še kak sin Črnogore, ne bi tega trpel.

× × ×

Grška zbornica razpuščena.

Atene. 11. novembra. Reuter poroča: Zbornica je razpuščena. Nove volitve se vrše 19. decembra.

Grška in ententa.

Pariz. 11. novembra. (K. u.) Časopisje je večinoma sprejelo Skuludisovo izjavo na grške poslanike z velikim zadovoljstvom. Te izjave kakor tudi pogajanja o 40 milijonem posojilu pričajo, da se Grška zaveda svojih interesov, ki soglašajo z onimi entente. Oglašajo se pa tudi dvomljivci. »Petit Journal« piše, da grško posojilo še ni dovoljeno. Ententa se še posvetuje o pogojih, kar je čisto naravno, ker se mora od atenske vlade zahtevati novih garancij. To pa zato, ker je znaten razlog med Skuludisovo, ententi prijazno izjavo in neko izjavo nekega drugega ministra, ki se vprašuje, ali se ne bo moralo razorožiti na grško zemljo vrženih srbskih čet.

Bolgarija in Turčija ugovarjata proti kršitvi grške nevtiralnosti.

Atene. 12. novembra. Bolgarski in turški poslanik sta v zelo prijateljski noti protestirala proti navzočnosti francoskih in angleških čet v Makedoniji. Obe vladi bi v trajnem ostanku tujih čet videli težko kršitev grške nevtiralnosti, kar se ne bo skladalo z izjavo za grško nevtiralnost. Skuludis je vzel nota na znanje in v imenu nove vlade izjavil, da je novi kabinet doslej storil

vse, kar je bilo v njegovi moči in bo tudi v prihodnje storil vse, da docela varuje grško nevtiralnost.

× × ×

Rumunija.

Bukarešt. 12. novembra. Prvo sejo rumunske zbornice bo otvoril kralj Ferdinand z važnim govorom o rumunski politiki.

Bukarešt. 12. novembra. Več francoskih ministrov je brzojavilo Filipescuju: »Francija vprašuje, ali je Rumuniji že dovolj, da v tej uri ostane miren gledalec, s puško ob strani. Ne moremo verjeti, da bi Rumunija mogla mirno gledati, kako izginja neodvisnost Balkana. Balkan mora v zvezi z entento nastopiti za isto stvar, za katero se borimo na drugih bojiščih.« Bukareški listi pišejo, da pri vsej veliki ljubezni za Francijo vendar francoskih interesov ne morejo višje ceniti kakor svoje rumunske.

Bukarešt. 12. novembra. Take Jonescu je odpotoval v Atene na obisk k svojemu prijatelju Venizelosu.

Rusko upanje — v Rumuniji.

Curich. 11. novembra. Kakor piše »Corriere«, imajo petrograjski listi veliko upanje do Rumunije, dočim sodijo, da je ententin ugled v Grčiji padel pod ničlo. »Novoje Vremja« podžiga entento, naj vse pripravi, ker je Rumunija pripravljena, da napade centralni vlasti od strani, kakor hitro bo Srbija razbita. Tudi Birševija vjedomosti pravi, da je nujno treba varovati Rumunijo pri njenem nastopu z močno rusko silo. Poleg tega mora Rusija brez pridržka ugoditi rumunskim zahtevam.

Bratianujeva politika.

Bukarešt. 11. novembra. »Romanul« piše o četrtkovi konferenci, ki jo je imel Bratianu s parlamentarci večine o zunanji politiki. Bratianu je obsodil Filipescujevo politiko in agitacijo, ki hoče spraviti Rumunijo v vojsko. Bratianu je dejal, da njegova politika ne omahuje, ampak je bila vedno jasnih ciljev. Koristi Rumunije zahtevajo v danem položaju, da se vlada ne odloči na nobeno stran vojskujočih se vellesil. Bratianu je svetoval parlamentarcem, naj bi vlado podpirali in jih prosil, naj bi bili uverjeni, da bo vlada spolnovala svojo dolžnost in branila koristi dežele.

Pobitost ententofilov.

Bukarešt. 11. novembra. Trajni uspehi centralnih držav na Balkanu dobro vplivajo na nemirneže. Agitacija je ponehala. Zanimiv je rusofilski »Adeverul«, ki takole toži: S svojo nerodno zunanjo politiko je Rumunija dosegla, da sploh nimamo nobenega prijatelja. Vse stranke nas enako sovražijo, nobena nam več ne veruje. Ententa je že davno izgubila upanje. Niti pri mirovnih pogajanjih ne bo Rumunija imela posebne vloge. Naj zmaga katerakoli stranka, Rumunija ne bo upoštevana. Naša dežela postane navaden koridor od zapada na vzhod. Mi nimamo poguma, da bi kaj žrtvovali in vendar vedno upamo, da kaj dobimo.

Negostoljubna Rumunija.

Hamburški lazaretni vlak C 1 je bil odposlan v Rumunijo. Rumunska vlada mu je delala velike sitnosti. Osem dni je moral vlak stati v Braševu, predno je smel voziti dalje. Ob rumunski meji so pričeli vlak preiskavati z največjo natančnostjo. Vse zaboje in sploh vse so morali odpreti. Zelo visoke voznine so morali plačati. Tri dni je trajal carinski preisk. V Mircea Vodi je pa moral vlak zopet stati cela dva dni, predno je mogel zapustiti negostoljubno Rumunijo.

Položaj v Rumuniji.

Bukarešt. 13. novembra. (Kor. ur.) Končana so posvetovanja liberal. stranke pri ministrskem predsedniku, ki so se sklicala glede na zasedanje parlamenta.

Bukarešt. 13. novembra. (Kor. ur.) »Independance Roumaine« izjava: Izjava mnenja vsakega posameznika je povzročila da znajo danes tudi nasprotniki vlade, da soglašajo stranka ministrskega predsednika popolnoma s svojim načelnikom, kar praktično pomenja, da velikanska večina rumunskega naroda soglašajo z vlado. Položaja, v katerem se nahajajo danes Rumunija, se sicer s tem ne izpremeni, a osrčujejo se tisti, ki se nahajajo v boju z manjšino, katere ne vodijo koristi dežele, marveč strankarsko politični pomisleki ali celo osebne koristi.

Prememba rumunskega kabineta.

Budimpešta. 12. novembra. »Pester Lloyd« poroča dopisnik iz Bukarešte o izpremembi rumunskega kabineta. Vladne krize sploh ni. Bratianujevo ministrstvo stoji trdnje kot kdaj prej, najtrdnjeji je predsednikov stolec. Vendar je pričakovati nekaterih izprememb v sestavi.

Vojska proti Nemčiji — norost.

Bukarešt. 11. novembra. »Steagul« piše: Vojaški nastop Rumunije bi danes ne mogel nič več preprečiti zveze med Nemčijo in Turčijo. Če bi Rumunija danes nastopila proti Nemčiji, bi to ne pomenilo mnogo, kvečjemu bi mogla to doseči, da bi ententa dobila časa za izkrcavanje v Solunu. Medtem pa bi bila usoda Rumunije gotova stvar. Kajti danes ni misliti na to, da bi bilo možno razdeliti Avstro-Ogrsko. Morda se dá poizkusiti le to, da bi Nemčija dosegla popoln uspeh. Sicer pa je vojska proti Nemčiji pravcata norost.

× × ×

Italija in Balkan.

Lugano. 11. novembra. Kakor se poroča iz Lugano, se je včerajšnji ministrski svet največ pečal z balkanskim vprašanjem in zlasti z Albanijo. Sonni no je zapleten položaj razložil na drobno in opozoril na nevarnosti za Italijo, če sovražniki zasede Valono in njeno zalodje.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj. 12. novembra. (K. u.) Uradno se razglša:

V bojih severozahodno od Čartoriske so ujeli včeraj naši 4 častnike in 230 mož. Pri Sapanovu smo odbili več močnih napadov.

Za našo bojno črto Putilovka so prijeli enega častnika ruskega pešpolka št. 407, ki se je oblečen v avstrijsko uniformo splazil za naše črte, da bi poizvedoval.

Oddelki častnikov so dognali, da so morile ob Korminu južno od Garajmovke stoječe sovražne čete naše ranjence; tu so naši zadeli tudi na ruske opazovalne straže, preoblečene v avstrijske uniforme.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin. 12. novembra. (K. u.) Wolffov urad poroča iz velikega glavnega stana:

Vojna skupina generalfeld-maršala pl. Hindenburga. Nobenih bistvenih dogodkov.

Vojna skupina generalfeld-maršala princa Leopolda Bavorskega.

Nobenih bistvenih dogodkov.

Vojna skupina generala pl. Linsingena.

Tiste nemške čete, ki so odbile včeraj zjutraj južno od železnice Kowel—Šarni nek ruski napad, so ob tej priliki ujele 4 častnike in 230 mož.

Najvišje vojno vodstvo.

× × ×

RUSKO URADNO POROČILO.

Petrograd. 9. novembra. Na levem bregu Aa na Kurskem so zasedli naši oddelki pokrajino vzhodno od Kemmerne. Zaplenili so veliko streljiva in materiala, ki so ga Nemci popustili, ko so se hitro umaknili. Sovražna artiljerija je obstreljevala postojanke, ki smo jih zasedli sinoči pri Olai, severnovzhodno od Mitave. V pokrajini pri Jakobovu smo zasedli po ljuitem boju vas Epuku (?) (2 km južno od izliva Picksterna v Dvino). V pokrajini pri Dvinsku smo vzeli z ljutim bajonetnim bojem vas Onjeniški (?) (4 km zahodno od jezera Sventen) in smo ujeli približno 100 Nemcev. Pri Komarovu, severno od Kolkov, je trikrat sovražnik brezuspešno napadel. Naša artiljerija je zažgala skladišča streljiva pri Berestianih (21 km južnovzhodno od Kolkov). Vzhodno od mesta Zalesczyki smo vzeli z naskokom na južnovzhodnem robu vasi Winiatyns nek mal močno utrjen gozd, iz katerega je sovražnik neprestano streljal na krilo naših jarkov. Sovražnik je izvedel več protinapadov, da zopet vzame izgubljeno postojanko, a smo ga odbili.

Petrograd. 10. novembra. V pokrajini pri Šloku so naše čete, ki so pričele prodirati na levem bregu Aa na Kurskem, zgradile utrdbe pri Kemmeru in so zasedle tudi Ading (5 km južno od Šloka). V pokrajini pri Jakobovem in zahodno od Dvinska so boji manj ljuti kakor so bili sinoči. Bolj južno od tam do Pripjeta nobene izpremembe. V pokrajini severno od Kolkov se nadaljuje ljut boj. Odbiti so vsi napadi sovražnika na vas Huta Lizovska (17 km severnovzhodno od Kolkov). Premagali smo sovražne črte južnovzhodno od vasi Budka (9 km zahodno od Čartoriske). Ko se je sovražnik umaknil, smo zasedli tudi vas in gozde, ki leže severno in južno od vasi. Okolu poldneva smo ujeli 50 častnikov in nad 2000 vojakov, polovica jih je Nemcev, in smo zaplenili 20 strojnih pušk. Poleg tega je utonilo veliko sovražnikov v Černjavi. Ta uspeh se je dosegel z izborna podporo naše artiljerije. Ob reki Okolka so vzele naše čete z naskokom del sovražnih jarkov. Preprečena sta bila

Pariz. 11. novembra. (K. u.) Časopisje še vedno piše, da mora Italija brezpogojno nastopiti na Balkanu. »Temps« piše, da ni verjetno, da bi Italijani na svoji meji kaj takega dosegli, kar bi izpremenilo položaj. Zato na Balkan. Tako bi podprli Srbe, pa tudi svoje interese varovali. Če Avstrija ali Bolgarija zasede Valono, tedaj je za vedno konec laškega gospodstva v Adriji.

Italija poseže vmes.

Berlin. 12. novembra. »Lokalanzeiger« poroča iz Kodanja: Kakor javlja »Temps«, se je Italija odločila, da se udeležijo balkanske vojske, da pomaga Črnogorcem proti Avstrijcem in napravi sunek v bok Mackensenove armade.

Laške čete za Makedonijo.

Lugano. 12. novembra. »Corriere della Sera« javlja, da so se med Rimom in Petrogradom vršili razgovori o ekspediciji italijanskih čet v Makedonijo. Rimski kabinet načelno sicer soglašajo, pa zadnja beseda še ni rečena. Rim v prvi vrsti pazi na avstrijsko fronto.

dva napadalna poizkusa Avstrijcev pri Zalesczykih.

JAPONSKI ČASTNIKI V BESARABIJI.

Bukarešt. »Minerva« poroča z besarabske meje: Pri ruski armadi, ki operira ob gališki in ob besarabski meji, tako manjka častnikov, da poveljujejo vojakom skoraj samo japonski častniki.

ČRNOVIŠKI TALCI IZ RUSIJE DOŠLI V BEROLIN.

Berolin. 13. novembra. (K. u.) Talci, ki so jih svoj čas odvedli Rusi iz Črnovic, med njimi župan dr. Weisselberger, poslanec Spenul in državni pravdnik dr. Lazarus so došli danes popoldne v Berolin ob povratku domov. Kljub preostanem naporom so gospodje v dobrem stanju.

PRIPRAVA NOVE RUSKE OFENZIVE.

Berolin. »Lokalanzeiger« poroča iz Kodanja: Poročevalec »Timesa« v ruskem glavnem stanu trdi, da izkušajo Rusi z vednimi napadi preprečiti, da bi vzeli Nemci Rigo in Dvinsk. Ruski generalni štab pripravlja zdaj sploh ofenzivo, ki izbruhne istočasno z ofenzivo na zahodni bojni črti.

POVIŠANJE PRAPORŠČAKOV V RUSIJI.

Petrograd. (Kor. ur.) Car je izdal ukaz, ki določa, naj se praporščaki pehote v štirih mesecih povišajo za poročnike.

KAJ JE S SASONOVOM?

Berlin. 12. novembra. Kljub vsem petrograjskim tajitvam je Sasonov odstop sklenjena stvar. Njegov naslednik bo Sebeko. Odločitve pričakujejo vsak dan.

POMANJKANJE MESA V PETROGRADU.

Petrograd. (Kor. ur.) »Birševija Vjedomosti« poroča, da vedno bolj primanjkuje mesa, ker je dovoz otežkočen.

FINSKI SENAT.

Petrograd. (Kor. ur.) »Birševija Vjedomosti« poroča: Finski senat se za zdaj ne sklicuje, ker ni za to nobene potrebe.

TVORNIČARJI LE ZA LASTEN ŽEP.

Petrograd. (K. u.) »Novoja Vremja« želi, naj se duma temeljito popeča z municijskim odsekom, ker delajo tvorničarji bolj za lasten žep, kakor za skupno dobrobit.

VREDNOST RUBLJA PADLA.

Petrograd. (Kor. ur.) »Rječ« poroča: Vrednost tujemu denarju je zopet nenavadno poskočila. Deset funtov šterlingov stane zdaj 150 rubljev, pred vojsko pa 96 rubljev.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin. 12. novembra. (K. u.) Wolffov urad poroča iz velikega glavnega stana:

Na bojni črti nič novega.

V zračnem boju sta bili sestreljeni dve letali, neko tretje smo prisilili, da se je moralo izkrcati za našo bojno črto.

Vrhovno vojno vodstvo.

Angleška spodnja zbornica.

London. 11. novembra. (Kor. ur.) Tekom kratkih izjav glede Srbije je rekel sir Edward Grey, potem ko je odločno zagotovil, da ni bilo nobene nepotrebne zakasnitve, da je Angleška dala na razpolago ladje za prevoz francoskih čet.

Tekom debate o zaplenitvi lista »Globe« je Asquith najodločneje zanikal, da bi Kitchener kedaj njemu ali kralju ponudil ostavko. Asquith je dodal, da Kitchener ni nikdar rekel besedice o svojem odstopu. Med nadaljno razpravo je Asquith še rekel, da je v sredo došlo vladi resno poročilo, ki ga je pripravilo do tega, da je poslal Kitchenerja na vzhod.

Vojni kredit 400 milijonov funtov šterlingov je bil nato sprejet.

London, 11. novembra. (Kor. ur.) V spodnji zbornici je naznanil Asquith, da je general Kiggel imenovan za namestnega načelnika generalnega štaba in general Shaw namesto Kiggla za ravnatelja angleške deželne brambe.

Nato se je pričela razprava o Dardanelski. Govorniki so stro kritizirali dardanelsko akcijo in stavili več tozadevnih vprašanj. Veliko razburjenje je povzročilo, ker so ministri med razpravo o dardanelški operaciji zapustili dvorano. Frederic Bambury je odločno ugovarjal proti tej žalitvi zbornice. Med tem ko so nekateri poslanci hiteli iskat ministre, je zbornica sklenila, da se odgodi.

Lord Kitchener v Rimu.

Pariz, 13. novembra. (K. u.) »Petit Parisien« poroča iz Rima, da je došel Kitchener v Rim.

Angleški rimski veleposlanik odpotoval na Angleško.

Rim, 13. novembra. (Kor. ur.) Angleški veleposlanik Rennel Road je odpotoval na Angleško.

Turčija v vojski.

TURŠKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 13. novembra. (Kor. ur.) »Agence Milli« objavlja 11. t. m. iz velikega glavnega stana:

Dardanelaska bojna črta.

V treh odsekih se nadaljuje streljanje. V odseku Anaforta so zadali naši ponoči od 9. na 10. t. m. v bojih s sovražnimi patroljami sovražniku izgube, tako da je bil prisiljen bežati v svoje postojanke.

Ariburnu.

Naša artiljerija je prisilila ob izlivu Korkudere nameščeno sovražno artiljerijo, da je morala utihniti.

Sedilbahr.

Sovražnik je razstrelil na levem krilu neki podkop, vsled česar so pa bili razstreljeni deli njegovih lastnih strelskih jarkov. Naša artiljerija je prepodila 2 sovražna monitora, ki sta otvorila ogenj na obrežje pristanišča Saros.

Bojna črta na Kavkazu.

Izvršeni boj med patroljami se nič ne poroča, kar bi bilo važno.

Na ostalih bojnih črtah je položaj neizpremenjen.

Na Sredozemskem morju.

Pariz, 12. novembra. (Kor. ur.) »Petit Parisien« poroča iz Marzije: Poštni parnik »Yarra« je došel semkaj z mornarji angleškega parnika »Apollo«, katerega je potopil nek nemški podmorski čoln.

Opomba: O potopu parnika »Apollo« se je poročalo že sredi oktobra. Najbrže gre sedaj za drugi parnik »Apollo«.

Kodanj, 12. novembra. Iz Pariza poročajo, da so v zadnjih dveh dneh avstrijski podmorski čolni poleg »Ancone« v Sredozemskem morju potopili še štiri velike parnike.

Nemiri v Indiji.

Berlin, 12. novembra. (K. u.) Wolffov urad poroča iz Washingtona: Skozi gosti pajčolan, ki ga je vrgla angleška cenzura čez dogodke v Indiji in v Egiptu, se poizve, da je ljudstvo v Haidarabu odstavilo Nizama, ki je bil zvest podanik Anglije. Nemiri in upori so povzročili, da je odpotoval Kitchener iz Anglije. Iz Londona se še poroča, četudi baže potuje Kitchener na Balkan, le končno potuje v Indijo in v Egipt.

Egipt ogrožen.

Haag, 12. novembra. Londonski ministrski svet je sklenil poslati 100.000 mož novih čet v Egipt, kjer so v teku nove dalokosežne obrambne priprave.

Razna poročila.

Burian se vrača. — Obisk v Berlinu.

Berlin, 12. novembra. »Tageblatt« izjavlja, da se razgovori med zunanjim ministrom Burianom in nemškim kanclerjem niso tikali gotovega predmeta, ampak vseh sedanjih in bodočih vprašanj, pri katerih sta Avstrija in Nemčija enako udeleženi. Sklepov pa se ni napravilo. Konferenca je prinesla izredno dragoceno soglasje vseh za rešitev že zrelih vprašanj.

Dunaj, 12. novembra. Zunanji minister baron Burian se je danes dopoldne vrnil iz Berlina.

Zaprt laški duhovnik.

Lugano, 12. novembra. Monsignora Scottona, ki se je že pod Pijem X. zelo udeleževal boja proti modernizmu, je vojaška oblast internirala, ker je v Breganzni na Benečanskem imel pridigo o ljubezni do bližnjega.

Zgorela laška petrolejska ladja.

London, 13. novembra. (Kor. ur.) »Reuter« poroča iz Port Arturja v Tekساسu: Italijansko petrolejsko ladjo »Livietta«, ki je vozila iz Tekساسa v Buenos Aires, je uničil požar, ki je nastal po eksploziji v nakladališču.

Dnevne novice.

† **Deželni glavar dr. Ivan Šusteršič in Bolgarji.** Vse bolgarsko časopisje z največjim navdušenjem ponatiskuje v našem listu priobčeni pozdrav kranjskega deželnega glavarja dr. Ivana Šusteršiča bratskemu bolgarskemu narodu. V sredo smo citirali sofijski »Dnevnik«. »Kambana« pa pravi: »Slovenec«, organ staroslovenske stranke v Ljubljani, priobčuje na uvodnem mestu članek voditelja stranke dr. Šusteršiča, ki zavzema visoko mesto deželnega glavarja v deželi Kranjski v Avstriji. Članek zasluži našo pozornost, ker toplo, bratsko govori o Bolgariji in ker avtor zelo toplo ocenjuje nov političen položaj bolgarskega carstva in obenem izraža mnenje, da se sedaj odvarja nova lepa bodočnost za bratska dva naroda slovenski in hrvatski in bolgarski. »Novi Vjek« pravi: »Slovenec v Ljubljani priobčuje na uvodnem mestu interesanten članek, ki zasluži našo pozornost, predvsem ker daje duška toplim bratskim čustvom do Bolgarije. Nato ponatiskuje članek. Istotako iskreno pozdravlja članek »Narodni Prava« in »Vojenni Izvestija«.

† **Odlikovan Oreš. Maks Peterlin,** član predsedstva Zveze Orlov in zmagovalci pri tekmi ob hrvatsko-slov. katoliškem shodu, sedaj kadet pri 27. domobr. polku, je bil te dni odlikovan s hrabrostno svetinjo II. vrste in predlagan v povišanje.

— **Nevarno je obolel č. gosp. Janko Munda,** vpk. župnik pri Sv. Joštu na Kozjaku. Se priporoča gg. kolegom in sobratom v molitev. V ponedeljek se je podal k usmiljenim bratom v Gradec, kjer bo bržkone operiran.

— **Letnik 1898. pride k prebiranju.** »Slovenski Gospodar« poroča: Kakor izvedemo, bodo mladeniči letnika 1898. v kratkem klicani k prebiranju. Občine so že dobile potrebna navodila.

— **Mesto venca na grob † Ign. Zupana** v Kamni gorici nam je izročil veleodni gospod podpolkovnik vit. Pogačnik v namene Rdečega križa znesek 30 K.

— **Dobrna, Hotel »Union«** sta vzela od posojilnice v najem gospod in gospa Apih. Nas to veseli, ker sta nam že znana in vemo, da bo hotel »Union« svoj dober glas nanovo dobil. V kratkem dobi naš hotel tudi električno razsvetlavo, kar bo udobnost še povečalo. Opozorjamo posebno Celjane, naj nas Dobrničane večkrat posetijo.

Iz Tržiča. V ponedeljek je umrla nagle smrti gospa Marija Lončar, posestnica in hotelirka. Niti dva meseca nista minola, odkar ji je umrl soprog g. Matej Lončar tudi hitre smrti in sedaj zopet žalosten dogodek v hiši. Rajna gospa je bila velika dobrotnica revežev, ki jo bodo težko pogrešali. Njen pogreb je pričal o spoštovanju, ki ga je uživala v vseh krogih. Pokopal jo je v spremstvu domače duhovščine hišni prijatelj mil. g. novomeški prošt dr. Elbert. — Po preteku leta se je zgledal iz ruskega ujetništva čevljar Anton Poljančič. Na bojnem polju je padel za domovino Adolf Kogoj, posestnice sin daleč tam ob bukovinski meji. Za ranami, ki jih je dobil na laškem bojišču je umrl v ljubljanski bolnišnici čevljar Friderik Kogoj. Vrlima junakoma svetila večna luč! — Predilnica je te dni prenehala s delom vsled pomanjkanja bombaža, katerega ni mogoče uvažati. S tem bo izgubilo mnogo delavstva svoj zaslužek. Kakor čujemo se jim bo izplačevalo vsak teden nekaj podpore bodisi v živilih ali v denarju. V tkalnici se bo še nekaj časa delalo. — Šolska mladina je nabrala volnenih predmetov in takih iz sukna in kavčuka 1872 kg v tržni občini. Tudi občini Sv. Ana in Sv. Katarina sta prispevali z nekaj sto kilogrami.

— **Cene prašičem na Nemškem padle.** Dne 12. novembra so stopile na Nemškem v veljavo najvišje cene za prašiče. Vsled tega so padle cene za 30 do 50 odstotkov. Kako je pa pri nas?

— **V ruskem ujetništvu.** Oglasil se je po devetih mesecih iz ruskega ujetništva sin tukajšnjega trgovca g. Žargija g. Bogomir Žargi, trgovski pomočnik. — V ruskem ujetništvu so dalje: enoletni prostovoljec Ivan Sterle in Just Čermelj iz Ustja pri Vipavi. Enoletni prostovoljec stud. phil. Ciril Čurin je te dni pisal iz ruskega ujetništva svojemu stricu P. Simonu Čurinu v Gradec.

— **Umrl je na Dunaju stavbni komisar avstrijskih drž. železnic g. ing. Rudolf Hladik.**

— **Smrtina voznja.** Te dni je peljal posestnik Matevž Špiler iz Hrašč tri velike sode vina iz Ložic proti Razdrtemu. Špiler je sedel spredaj na vozu in poleg njega

lastnica vina Jožefa Mihelič, gostilničarka iz Hrašč pri Postojni. Ko je voz dospel na klanec, kjer se cesta nagne proti Razdrtemu, je Špiler izročil vajeti gostilničarki, sam je pa skočil na tla, da bi zaviral. Ker je bil pa vinjen, se je izpodtaknil in padel, konja je pa voz z vso silo tiral po klanecu nizdol. V divjem diru sta konja dospela na cestno križišče Gorica—Trst, kjer napravi cesta precejšen ovinek, in tu sta priletela v drug težko naložen voz. Voznika je vrglo z voza, a se k sreči ni poškodoval, gostilničarki Mihelič je pa strlo črepinjo. Obesedela je na vozu s sklonjeno glavo — mrtva. Levemu Špilerjevemu konju je ročica predrla trebuh.

Bitka ob Soči

VI. skupina razglednic »Vojska v slikah«, obsegajoča štiri trobarvne in štiri enobarvne izvirne slike, je izšla

15. novembra.

Slike so domačega umetniškega izvora, predstavljajoče bitko ob Soči (po Gregorčiču) in pa: »Odlikovanje«, »Za dom med bojni grom«, »Le plakaj« in »Romarico«. Ta skupina je poleg doslej izšlih gotovo najpopolnejše izbrana in dovršena, posebno one v koloritu, nanašajoče se na Gregorčičovo »Soči«. Ker je »Soči« danes ena najpopularnejših pesmi, predstavljena in ilustrirana že v raznih jezikih, in ker se izpolnjuje nje prorokovanje takorekoč pred našimi durmi, smo objavili celotno pesem v miniaturni na slovnici strani.

Vsled ogromnih troškov trobarvne slike smo pr. morali ceno koloriranih izvodov zvišati za 2 vln., kar se naj obsebi umljivo uvažuje tudi pri detajlni razprodaji; pri enobarvnih razglednicah ostane cena prvotna.

Cena za trgovce, ki naroče vsaj 100 enobarvnih razglednic, K 6.— za 100 kom.; pri naročilih nad 500 kom. K 5.50, nad 1000 kom. K 5.—, nad 2000 kom. K 4.50 za 100 kom.; pri naročilih nad 10 skupin 30 % popusta. Trobarvne K 2.— pri 100 kom. več.

Posiljate le po povzetju.

Skupina s 16 komadi (po dve enaki sortirane) K 1.40. Pri skupinah se bodo ozirali le na predplačila.

Razprodaja upravništvo »Ilustriranega Glasnika«

Del čistega dobička je namenjen goriškim beguncem in slovenskim oslepelim vojakom.

Ljubljanske novice.

Ij Nabiralni voz pride! V ponedeljek dne 15. t. m. vozil bo ob 2. uri popoldne naprej (samo pri izrecno ugodnem vremenu) nabiralni voz od častniških in uradniških da m vojnega prevoznega vodstva št. 9 pri nabiralnici daril v naturalijah v Ljubljani ustanovljenega odelka za zimsko perilo po naslednjih ljubljanskih ulicah: Licej, Bleiweisova cesta, Fran Josipa cesta, Prešernova ulica, Marijin trg, Sv. Petra cesta, Jubilejski most, Kopitarjeva ulica, Fran Josipa trg, Pred škofijo, Stritarjeva ulica do Franciškanskega mostu, Mestni trg, Stari trg, Sv. Jakoba trg, Trubarjeva ulica, Sv. Jakoba most, Zoisova cesta, Emonska cesta, Valvazorjev trg, Gosposka ulica, Kongresni trg, Šelenburgova ulica, Dunajska cesta. Vsak še tako majhen dar na zimskem perilu ali v denarju se bo hvaležno sprejel ter dovedel našim junakom na bojnem polju. Prosi se darove že pripravljene imeti, da se bodo na v vsaki ulici dano znamenje kolikor mogoče hitro oddala.

Ij Podeljen je Ravbarjev beneficij pri ljubljanski stolnici č. g. Stankotu Premerl, stolnemu kaplanu in vodju stolnega kora v Ljubljani.

Ij Tridnevno vojno pobožnost priredi prihodnji teden v križevniški cerkvi v Ljubljani ondota moška in mladeniška Marijina kongregacija. Pričetek vojne pobožnosti v četrtek, dne 18. novembra zvečer ob 1/8. uri. V petek in soboto se vrši pobožnost jutraj ob 1/4 na 5. uro in zvečer ob 1/8. uri, v nedeljo jutraj pa z aklučna pobožnost ob 6. uri. Cerkvene govore je prevzel iz posebne prijaznosti č. g. misijonar Krivec. K obilni udeležbi se vabijo poleg društvenih članov tudi vsi ostali ljubljanski in okoliški kongregantisti ter moški sploh.

Ij Padel je na severnem bojišču že začetkom septembra g. Jožef Držar, odbornik trgovskega bolniškega in podpornega društva.

Ij Umrl je na Ljubljani: Marija Morela, bivša postrežnica, 90 let. — Friderik Zobovnik, dninar-hiralec, 32 let. — Josip Rotsch, železniški sprevodnik, 37 let. — Anton Jerman, skladiščni delavec, 62 let. — Bogomir Čepon, posestnikov sin, 3 dni. — Lajos Gall, pešec. — Andrej Štrekelj, vojaški delavec. — Urban Lackner, lovec. — Karel Bakos, honvedski pešec. — Josip Razdrh, lovec. — Janos Blaga, pešec. — Matej Kejce, honvedski pešec. — San-

dor Gajdan, pešec. — Juri Kerepecky, honvedski desetenik. — Ivana Dolenc, zasebnica, 43 let. — Lovrenc Dolžan, posestnik, 81 let. — Fran Novak, dijak VI. gimn. razreda, 16 let. — Fran Rozman, delavec, 83 let. — Josip Koricky, evidenčni nadzorNIK v pok., 65 let.

Ij Nesreča z zaplenjeno laško puško. Nesreča je hotela na kolodvoru na Jesenicah, da se je pri skladanju zaplenjenih laških pušk ena izprožila ter zadela 36 letnega skladiščnega mojstra Ivana Topolovšek iz Save št. 26. Krogla mu je predrla obe lici. Iskati je moral zdravniške pomoči v deželni bolnici.

Dar. Uprava našega lista je prejela po preč. župnem uradu v Radečah pri Zidanem mostu 20 K za vojaške dobrodelne namene.

— V bolnici za živino (podkovska šola c. kr. kmetijske družbe kranjske) zopet ordinira vsak dan od devetih do enajstih dopoldne c. in kr. štabni živinozdravnik v p. gospod Knaflič, ter se odslej vrši zdravljenje živali v istem obsegu kot prej.

— Svarilo. Nekatere vnanje tvrdke ponujajo za živinsko krmo neke odpadke riža, ki jih imenujejo »Reiskleie«. Ker obstoja ta zmes zgolj iz zmletih riževih luščin, nima prav nobene krmilne vrednosti in se živinorejci svare pred njenim nakupom.

Primorske novice.

Poreški škof dr. Trifon Federzoli, ki se sedaj mudi na Dunaju radi škofovskih konferenc, je ondi obiskal odbor za južne begunce. Ob tej priliki je po 35 letih prvič zopet videl in spoznal svojega součenca z dubrovniške gimnazije g. Vidovića. Blagi vladika je obiskal tudi begunske tabore v Pottendorfu in Gmündu in namerava obiskati tudi begunske tabore na Moravskem, ako mu bo le dopuščal čas.

P. Francišek s Sv. Gore je zapustil samostan ter se je preselil na Kostonje. Nima kaj več varovati v svetišču, ker je vse razdejano in uničeno. Hotel si je napraviti zimsko stanovanje, a razbila ga mu je laška granata. Še bi vztrajal, pa kaj hoče med razvalinami!

— Mož na svojem mestu. Pet mesecev in pol že pozdravlja verolomni Italijan Gorico z jeklenimi pozdravi, pet mesecev in pol je primarij bolnišnice usmiljenih bratov v Gorici dr. Anton Breclj vedno na svojem mestu in deli neustrašeno med žvižganjem šrapnelov in tulenjem granat v vedni nevarnosti za življenje zdravniško pomoč v mestu samem in v toliko eksponirani goriški okolici. Tudi peklenško obstreljevanje za časa tretje (brez-uspešne) laške ofenzive ga ni oviralo v izvrševanju dolžnosti. Je pač mož!

C. kr. poštni urad v Mirnu pri Gorici (politični okraj Gorica) se je zatvoril s 6. novembrom t. l. — V dostavljavni okraj imenovanega poštnega urada spadajoči kraji Miren, Roje, Pri Seli, Na Grabci, Japnišče, Na Gradi, Rupa, Bilje in Orehovlje so se tem povodom prideli dostavljavnemu okraju c. kr. poštnega urada v Ovčji Dragi. (št. p. r. 31.905/4 iz l. 1915.)

Goriške srednje šole. Na vprašanje goriškega deželnega odbora je c. kr. namestništvo tržaško odgovorilo, da se goriške srednje šole za sedaj ne otvorijo niti v kakem drugem kraju. Ker so se tržaške srednje šole že otvorile in se njih učni načrt malo ali nič ne razlikuje od onega goriških srednjih šol, zamorejo dosedanj učenci goriških srednjih šol nadaljevati svoje študije na tržaških zavodih. Slovenski učenci se zamorejo vpisati tudi na ljubljanskih srednješolskih zavodih.

Č. g. Alfonz Blažko, vikar kozanski, opravlja dušno pastirstvo med slovenskimi civilnimi ujetniki v Turinu. Njegov naslov je: Torino, via Carlo Vidua 32.

Bolezen med otroci. V Gmündu je bilo pokopanih en dan 36 otrok.

Ranjen je bil na severnem bojišču Anton Ipavec iz Ročinja. Zdravi se v bolnišnici Rdečega križa v Kolomeji.

Razporeženje v Grčiji.

Ljudsko mišljenje v Grčiji prav dobro osvetljuje dopis iz Aten, ki ga je priobčil »Nieuve Rotterdam Courant«. Dopisnik je čul pogovor dveh mladih delavcev, češ: »Mi nečemo vojske, mi smo s svojim kraljem, toda vsi glasujemo za Venizelosa.«

To je splošno naziranje Grkov: so za kralja, ker nočejo vojske, so pa tudi za Venizelosa, ker je največji njihov politik izza spojitve s Kreto. Nihče ne čezatajti narodnega smotra: vsi grško govoreči in misleči bratje naj se združijo v krepi enotni državi. Toda ena generacija ne zmore vsega. Kar se zdaj ne more, naj doseže prihodnji rod. Sedanj predobro pozna vojskine grozote. Grčija potrebuje v prvi vrsti — miru, da se oddahne in okrepi od zadnjih bojev. Seveda lahko pride i Grčija v vojni ples, toda dokler je le kaj možno — upa

večina — treba ohraniti deželni nevtralnost.

Zato je večina Grkov vdana kralju. Venizelos je imel morda lepe načrte in videl v duhu več ko navaden Grk. In tudi gotovo ni napačno sodil, toda navdušenja za vojsko nikoli ni bilo.

Kralj bi se gotovo ne mogel upirati velikemu državniku Venizelosu, če bi bilo ljudstvo zahtevalo, da naj Grčija udari. Marsikoga je kar iznenadilo, da so Grki popustili moža brez protesta, da je odstopil, ko so ga poprej vendar nosili na rokah. Gotovo ne bi bilo ostalo tako mirno, če bi bila vojska popularna.

In vendar glasujejo Grki za Venizelosa, kar pa ni merilo za njihovo vojskino navdušenje. Hočejo pač njega, vojske pa ne. Bodočnost pokaže, če je to možno. Kajti Venizelos je voditelj, vladar. Vedno je vedel, kaj hoče. Pod njegovim vodstvom se je čutilo, kako je bil zrasel ugled Grčije izven nje. Venizelos je užival zaupanje povsod. Dovoljamo zdaj v Grčiji zopet podobne stvari ko spomladi, samo da so se nasprotja le še bolj poostрила. Tako pismo, predno je prišla ministrska kriza in Skuludisovo ministrstvo.

»Frankf. Ztg.« pa piše z dne 10. novembra o položaju v Grčiji: Redke in še te si nasprotujejo vesti iz Grčije ne dajo nikake prave slike o razvoju razmer v Grčiji. Ni nemogoče, da pride brez razpustitve zbornice in da bo novi kabinet nadaljeval dosežanje politiko nevtralnosti. Posebno, ko se more opirati na kralja in na kralju udano armado, a tudi vedno bolj na stranke in javno mnenje, ki se zaveda nevarnosti v sedanjih razmerah.

Ni pa možno spoznati, če je res ta politika nevtralnosti, kakor je rekel Skuludis, ententi zelo dobrohotna. Vendar govori dejstvo, da se nahajajo entente čete okrog Soluna in v njem, za to stališče. Gotovo pa je res, kar se iz Aten poroča, da bolgarski poslanik ni protestiral radi tega, ker se mude francoske in angleške čete na grških tleh. Način grške nevtralnosti ne določa edino le previdnost in volja grških vladajočih krogov, ampak tudi realne razmere in sredstva moči. To pa znata centralni državi dobro presojati.

Če se sme verjeti vestem, ki prihajajo preko Francoske in Anglije, bi se bilo pričelo v Grčiji protidinastično gibanje, ki je vsekakor omejeno le na otoke Kreta, Krf in Mitilene, kjer se govori o odstopu kralja. Na Krfu naj bi razdejali del gradu, ki je last nemškega cesarja, kar pa da so preprečili ugledni prebivalci. Koliko je resnice o tem, se ne da določiti; res pa je, da tako proti kralju naperjeno gibanje ni nevarno. Kralj se sme zanesti na svoj generalni štab in armado, a tudi na velik del sedanjega parlamenta. Da bi tako gibanje radi videli v Parizu, Londonu in Petrogradu, o tem ni dvoma. To pričajo že angleški listi.

Z ozirom na to, kar je ententa v tej smeri doslej dosegla na Balkanu, treba celo reči: Je sicer čudno, a še bolj veselo, kako malo je doslej posrečila posebno na Grškem.

Če pride razpust zbornice, nastopi nov boj med dvema na Grškem zdaj v ospredju stoječima možema: med kraljem in Venizelosom. Lahko rečemo, da bo ta boj odločilnega pomena, ker prinese eno: zmago mirovne ali z vojsko vnete stranke v grškem ljudstvu. Upati je, da zmaga takrat — kralj s svojo pripravljeno armado. Zaenkrat pa smo lahko zadovoljni z grško krizo: nam je že zdaj veliko koristila in nam bo še več, dokler ne bo med tem utrjena široka pot med Grčijo in Rumunijo do Carigrada. In to je bistveno za nas.

Nervoznostne bolečine
v glavi, nevrastija na obrazu in druge vsled prenapetja živcev nastale bolečine odstranja Fellerjev živce pomirjač, bol lajšajoči fluid iz rastlinskih esenc z znamko „Eliza-Fluid“. 12 steklenic pošlje za 6 K poštne prosto lekarnar E. V. Feller Stubica, Elzatrž št. 285 (Hrvatska). Pri glavobolu je dobro, če se uporablja Fellerjev črtni zoper migreno (kot pridelek gornji pošiljatelj i K). Istočasno se pa lahko naroči tudi Fellerjeve lagodne odvajajoče rabarbara-kroglice z znamko „Eliza-kroglice“. 6 škatljico poštne prosto 4/40 K — Eliza-izdelki so res izvrstni. (— v —)

Sanatorij GUTENBRUNN, Baden pri Dunaju.
Frizikal — dietetično zdravilišče I. vrste. Prospekti na razpolago. Sef-zdravnika: Dr. pl. Aufschneider, ces. svet. dr. Podzabradsky. 1004

Išče se k boljši družini pridna in krščanska oseba
v srednjih letih ki razume vsa hišna opravila. — Naslov pove upravništvo »Slovenca« pod šteč. 2361. (ako se pri- loži znamka za odgovor.

Zobna krema

KALODONT
70 vinarjev.

Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani naznanja žalostno vest, da je njegov mnogoletni redni član in odbornik, gospod

Josip Drčar

začetkom meseca septembra 1915 na severnem bojišču umri junaške smrti. Dragega pokojnika priporočamo v blag spomn. 2386

Ljubljana, dne 10. nov. 1915.

Ravnatelj Tajnik
Alojzij Lilleg Ivan Volk

KDO VE?

Henrik Mahatsek, praporščak v r. I. R. 97. 2/IV. Maršchkomp. je prišel novembra 1. 1914 v Karpatih v ujetništvo in ni od takrat od njega nobenega glasu več; ravnotako je z njegovim slugom Stefanom Skrt, rojen v Kalu na Primorskem 1. 1885. Inf. Reg. 97. 10. komp. Kdor bi o teh dveh kaj vedel, se prosil, da to sporoči na naslov: M. Voltmann, Ljubljana, Prešernova ul. 50. 2361

2366 U VI 1202/15-2

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja!

C. kr. okrajna sodnija v Ljubljani je razsodila o obtožbi javnega obtožitelja zoper Luka Jerina radi prestopka po § 14 ces. naredbe z dne 7. avgusta 1915 št. 228 drž. zak. v navzočnosti dr. Pavlina kakor javnega obtožitelja, obtoženca Luke Jerina po danes dognani glavni razpravi po predlogu javnega obtožitelja, naj se obtoženec kaznuje, tako:

Obtoženec Luka Jerina, 52 let star, oženjen trgovec na Glincah št. 208 je kriv, da je meseca oktobra 1915, izrabljaje izredne razmere, povzročene po vojnem stanju, zahteval za neobhodno potrebne reči namreč za 1 liter petroleja 1 K, očitne čezmerne cene in je s tem zakrivil prestopke draženja po § 14 cesarske naredbe z dne 7. avgusta 1915 št. 228 drž. zak. ter se radi tega obsodi po § 14 citirane cesarske naredbe z uporabo §§ 266 in 261 k. z. na 40 K denarne globe, v slučaju neiztirljivosti pa na 4 dni zapora ter po § 389 k. p. r. v povračilo kazenskih stroškov.

Ljubljana, 28. oktobra 1915.

Nagode s. r.

2367 U VI 1205/15-2

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja!

C. kr. okrajna sodnija v Ljubljani je razsodila o obtožbi javnega obtožitelja zoper Marjeto Krvina, 70 let staro, rojeno v Podsmreki, občina Dobrova, rimsko-kaatoliško, posestnikovo ženo v Podsmreki št. 21, radi prestopka po § 14 cesarske naredbe z dne 7. avgusta 1915, št. 228 drž. zak., v navzočnosti dr. Pavlina kakor javnega obtožitelja, obtoženke Marjete Krvina po danes dognani glavni razpravi po predlogu javnega obtožitelja, naj se obtoženka kaznuje, tako:

Obtoženka Marjeta Krvina je kriva, da je dne 15. oktobra 1915 na Glincah brez oblastvenega dovoljenja prodajala, izrabljaje izredne razmere, povzročene po vojnem stanju, zahtevala za neobhodne reči namreč za 1 liter fižola 64 h, oziroma 70 h, očitne čezmerne cene in je s tem zakrivila prestopke draženja po § 14 cesarske naredbe z dne 7. avgusta 1915, št. 228 drž. zak. in § 32 cesarskega ukaza z dne 21. junija 1915, št. 167 drž. zak. ter se radi tega obsodi glede na § 267 kaz. zak. po § 14 citirane cesarske naredbe z uporabo §§ 266 in 261 kaz. zak. na 20 kron denarne globe, v slučaju neiztirljivosti pa na 48 ur zapora ter po § 389 k. p. r. v povračilo kazenskih stroškov.

Ljubljana, dne 28. oktobra 1915.

Nagode m. p.

2367 U VI 1205/15-2

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja!

C. kr. okrajna sodnija v Ljubljani je razsodila o obtožbi javnega obtožitelja zoper Marjo Dovjak, posestnikovo ženo v Razorih št. 4, radi prestopa po § 14 ces. naredbe z dne 4. avgusta 1915 št. 228 drž. zak. v navzočnosti dr. Pavlina kakor javnega obtožitelja, obtoženke Marije Dovjak so danes dognali glavni razpravi po predlogu javnega obtožitelja, naj se obtoženka kaznuje, tako:

Obtoženka Marija Dovjak je kriva, da je dne 13. oktobra 1915 na Glincah izrabljaje izredne razmere, povzročene po vojnem stanju, zahtevala za neobhodne reči namreč za 6 krompirjev v težji 87 dkg 10 h, očitne čezmerne cene in je s tem zakrivila prestopke draženja po § 14 ces. naredbe z dne 7. avgusta 1915 št. 228 drž. zak. ter se radi tega obsodi po § 14 citirane cesarske naredbe z uporabo §§ 266 in 261 k. z. na 20 kron denarne globe, v slučaju neiztirljivosti pa na 48 ur zapora ter po § 389 k. p. r. v povračilo kazenskih stroškov.

Ljubljana, dne 28. oktobra 1915.

Nagode, m. p.

Na prodaj je

2 sedlarska stroja
1 čevljarski stroj in
1 slamoreznica

v Slomškovi ulici šteč. 6.

V najem iščem

malo hišo z vrtom

in njivo, ali gostilno z majhnim posestvom. 2307

v novomeški okolici. — Ponudbo z navedbo cene na naslov: Frančiška Čufer, Trebnje šteč. 7.

Pozor! Vse blago Pozor!

kakor tudi čevlje, dokler kaj v zalogi, brez zvišanja po stari ceni.

Tudi zalogo nagrobnih vencev s trakovi in napisi.

Prosim, prepričajte se! 1574

Uljudno se priporoča trdka

K. WIDMAYER, pri »Solncu«, za vodo.

500 K 2332

Vam plačam, ako Vaših kurjih očes, bradavic in trde kože, tekem 3 dni s korenino, brez bolečin ne odpravi. Cena lončku z jamstvenim pismom K 1.—, 3 lončki K 2.50. — KEMENY, Kasehau (Kassa) I., poštni predal 12/82 Ogrsko

Kratek klavir

ali pianino, že rabljen, se želi kupiti. Ponudbe o kakovosti in ceni na upravništvo lista pod št. 2370.

Velika dunajska senzacija v Ljubljani!

Od danes naprej
v Kino Central v dežel. gledališču

Vojni krščenec

(Kriegspatenkind)

Sijajen igrokaz v štirih dejanjih iz svetovne vojske. Sodelujejo gospe in gospodične iz najvišjih dunajskih krogov. V filmu nastopi prestolonaslednikova soproga nadvojvodinja Cita.

V filmu
Škodove tovarne
v popolnem obratu!

Dohodek tega filma v prid vojnemu bojišču.

Predvajanje tega filma, ki je navdušil cel Dunaj, je dogodek za Ljubljano.

Globoko potrži neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš čez vse ljubljani, dobri sin

DUŠAN KOCH
poročnik pri dragonskem polku

dne 5. novembra t. l. na severnem bojišču padel junaške smrti!

Ciril M. Koch Marija Koch
arhitekt in mag. svetnik mati
očca

Ciril brat. Vida, Slava, Nada, Ruša sestre.

Bolgarska slovnica in čitanka

s slovensko-bolg. razgovori. Sestavlil prof. Anton Bezenšek v Soliji. (Priloženih 5 tablic s cirilsko pisavo).

Cena K 1.40.

Na prodaj v

Katoliški bukvarni v Ljubljani.

Naročila sprejema pisatelj v Soliji in razne slovanske knjigarne.

Gospodična

ki je večja v trgovini, se sprejme za en dan proti plačilu K 10.—. Predstaviti se je v ponedeljek zjutraj od 9—10 ure v hotelu »pri Mailcu« soba 37. 2377

SIR

Vsled zdrobitve poškodovani sir se v ponedeljek popoldne od 2. ure in v torek proda revnejšim slojem po 1 do 2 1/2 krone za kg. v skladišču na Dunajski cesti št. 53 (skladiško poslopje).

Gospodična večja slovenske in nemške korespondence, strojepisja, slovenske in nemške stenografske, želi 2344

primerne službe

v kakšni pisarni. — Naslov pove uprava tega lista

Za 1. december se išče v boljšo hišo dobra

kuharica

in zanesljiva

sobarica

katera zna šivati. — Plača 25 do 30 kron. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 2355.

OVČJO VOLNO

vseh vrst in vsako množino
kupi po najvišjih cenah

J. GROBELNIK,
Ljubljana, Mestni trg številka 22.

Oglejte si

pred nakupom veliko zalogo
izgotovljenih oblek za

moške, ženske in dečke.

2371 Velika izbira
površnih iopic
za dame in deklice.

„Pri Škofu“

Pred Škofijo št. 3, Lingarjeva in
Medarska ulica.

Podružnica tvrde R. MIKLAUC.

PRODAJALKA

ali

učenka

se sprejme takoj pri

Schneider & Verovšek,
trgovina železnine v Ljubljani.

Sprejme se

izurjena prodajalka

vešča slov. in nemškega jezika v večjo trgovino z
mešaninam blagom, na deželi.
Cenjene ponudbe na upravnštvo „Slovenca“
pod „Spretna“ 2292.

1 steklenica 2 kroni.
Ceniki zastoni in franko.

Išče se za takoj ali za 1. februar

stanovanje

obstoječe iz 2 sob in kuhinje, meblo-
vano ali nemeblovano. — Ponu be pod
F. L. 2349 na upravnštvo lista.

Učiteljica — vzgojiteljica,

Slovenka

se sprejme v Zagrebu k dvema otrokoma, —
dečku in deklici, v starosti 8 do 9 let, — kje,
se izve v uprav. tega lista pod št. 2343 (Znamka.)
kjer se sprejemajo tudi vse ponudbe.

Sorodnikom, prijateljem in znancem sporočam, da je bil
dne 5. nov. popoldne od granate težko ranjen na glavi in je
dne 6. nov. zjutraj izdihnil svojo blago dušo naš junaški, od to-
varišev ljubljani in od predstojnikov cenjeni sorodnik

Gregor Šolar

lovec

lastnik srebrne svetinje za
hrabrost

potem ko je od početka vojske vestno služil cesarju v prvi črti in
trikrat ranjen.

Pokopan dne 6. novembra zvečer leži v domači zemlji ob Soči pod
vrhom sv. Mihaela.

Slava njegovemu spominu! Večni mir njegovi duši!

Prosim vse, ki so vezani s pokojnim junakom po krvi in duhu, da
se po možnosti udeležijo svete maše zadušnice, katero bom v sredo dne
17. t. m. daroval v Kropi, ter se ga v molitvi spominjajo.

Jernej Hafner

bratranec

2372

Brez posebnega obvestila.

2374

Potrjeni neizmerno žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in
znancem tužno vest, da je naš iskrenoljubljeni, dobri soprog, oziroma oče, brat,
svak in stric, gospod

Josip Koritzky

c. kr. nadgeometer v p.

dne 12. novembra po kratki mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, bogu-
vdano preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v nedeljo dne 14. t. m. ob 3. uri
popoldne iz hiše žalosti Hilsnerjeva ulica številka 7 na pokopališče k sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v raznih cerkvah.

V Ljubljani, dne 13. novembra 1915.

Žalujoči ostali.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Zahvala

za obile dokaze iskrenega sočutja, ki so nam došli povodom smrti naše iskreno
ljubljene, predobre matere oziroma tašče, gospe

Marije Lončar

izrekamo tem potom našo največjo zahvalo.

Posebna zahvala pa bodi premilostivemu gospodu novomeškemu proštu
dr. Sebastjan Elbertu in prečastiti trški duhovščini za vodstvo spreveda, vele-
cenjenim državnim in zasebnim uradnikom, tržanom in sploh vsem, ki so spremili
nepozabno rajno na njene zadnji poti.

Žalujoči ostali.

Modni salon

Stuchly-Maschke
Ljubljana

Židovska ulica št. 3 Dvorski trg 1.

Osebnost izbrane
novosti z Dunaja

Priloga: največje izbero
klobukov za dame in de-
klice kakor tudi bogato za-
logo žalnih klobukov.

Solidno blago.

Popravila točno in vestno.

Priznana nizke cene.

Zunanja naročila na izbiro z obratno pošto.

2100

Hiša z vrtom in vodozvodom

v trgu na Dolenjskem, ki je pri-
pravna za vsako obrt, se da v najem,
ali pa se tudi proda pod zelo ugod-
nimi pogoji. Več se poižve pri
A. Kušlan, Ljubljana, Karlovska c. 15.

Sprejme se takoj spretna

2359

prodajalka

manufakturne stroke pri trdku Vinko Savnik,
Radovljica, Gorenjsko.

Izvrstno vino

belo in črnino zajamčeno naravno
proda Fr. Tomšič, vinogradnik,
Videm ob Savi.

Velika izbira božičnih daril!

Lepe zelo trpežne vojne

Nadalje priporočam

ново patriotično prilogo

s koledarjem za leto 1916., katera se
pošilja brezplačno in poštne prosto!

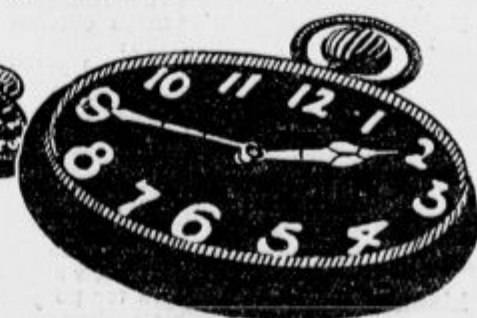
ure!

Za obilni obisk najvljudnejše
vabim

F. Čuden

Ljubljana, Prešernova ulica

delničar švicarskih tovarn
„Union-ar“.

MATTONIS

JEDINSTVEN
U SVOJOJ
ANALITIČNOJ
KAKVOČI

NAJBOLJE
ODAVNA NAJISGUR-
NIJE PORODIČNO
PIČE

GISSHÜBLER

ČISTI PRÍRODNÍ ALKALIIČNÍ
KISELI IZVOR

Zaloge v Ljubljani:

A. Šarabon in Mihael Kastner.

5 vinarjev

stane dopisnica, potom katere izvolite zahtevati moj glavni cenik s 4000 slikami, obsegajoč bogato izbero pripravnih predmetov za vsakdanjo rabo in darila; cenik se pošlje vsakomu zastonj in poštne prosto.

Prva tovarna ur **JAN. KONRAD**
a. in kr. dvorni založnik, Brūx št. 1223 (Češko)

Pristne nikeln. žepne ure po 4-20 K, 5-— K.
V arebru 8-40 K, 9-50 K. Nikeln budika 2-90 K,
ure s kukavico 7-85 K, ure z nihalom 9-— K.
Pošilja se po povzetju. — Neugajajoče se za-
menja ali denar nazaj.

Najnižje cene. Največji izbor.

Skrbno
izdelovanje

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch
tovarna delnikov
Ljubljana, Mestni trg 15.

Štambilije

vseh vrst za urade,
društva, trgovce itd.

Anton Černe
graver in izdelovatelj
kavčuk - štambiljev

Ljubljana, Selenburgova ul. št. 1.
Ceniki franco. 553 Ceniki franco.

Namizna jabolka

Šne vrste razpošilja sadna razpošiljalnica
FR. CERAR, Stob p. Domžale Kranjsko.
S kolodvora Domžale 100 kg po 20-35 K
po kakovosti. Poštna pošiljatev 5 kg. franco
K 3. — Pošilja se po dogovoru.

V Vižmarjih bšt. 14, 22, 25, je na-
prodaj veliko število najlepših zimskih

jabolk.**Ježice**

kupujeva po maksimalni ceni. Ponudbe na
tvrdo: Brata Moskovič, Ljubljana.

Neznosne nadloge uši — rešijo
vojaka zanesljivo in trajno

Sadnikar-jeve vrečice

katere imajo 10 prednosti:

1. Niso nosilcu škodljive.
2. Učinkujejo zanesljivo.
3. So brez duha.
4. So snažne.
5. So priročne.
6. So na leta trpežne.
7. Ne skvari jih mokrota.
8. So poceni.
9. Zadržujejo nove nalezbe.
10. Pošiljajo se v pismih.

Sedanja veda dolži edino uši kot prenašalec pega-
stega legarja. Kdor se ubrani uši, je varen pred
to kugo. — Vrečice prodaja:

Cvančara, drogerija, Ljubljana; J. R. Hoče-
var, lekarna, Vrhnika; J. Koschier („Pri
orlu“), Kamnik.

100 litrov zdrave domače pijače,

osvežujoče, dobro in teko pasede si lahko
vsak sam priredi s malimi stroški. V za-
logi so snovi za ananas, jabolčni, gre-
nadin, malinovec, poprova meta, mu-
škatelec, pomarančni, dišeča perla,
višnjevec. Ta pijača se lahko poleti za-
vaja hladna, pozimi pa vroča mesto ru-
ma in šganja. Skusi se ne more. Snovi
s natančnim navodilom stanejo K 4-60
franko po povzetju. Ne iz takih porcij do-
dam eno povrhu. Za gospodinjstva, tovarne, delavnice itd.
neprecenljive vrednosti, ker delavce ta pijača osveži in
ne uplani, valed česar ne zgube nič na svoji delarnosti.

Jan Grolich, drogerija „Pri angelu“, Brno 643, Morava.
1351

ANTON BOE

barvarija in kemična pralnica

Ljubljana, Selenburgova ul. 6

Delo se izvršuje tudi na
Glincah št. 46. Nizke cene!
Točna in solidna postrežba

Obstoj tvrde že čez 50 let.

Prvo kranjsko podjetje za umetno
steklarstvo in slikanje na steklo

Augusta Agnola
Ljubljana

Dunajska cesta šte. 13
pri „Flgovcu“

se priporoča slav. cerkvenim
predstojništvom kakor p. n.
občinstvu za solidno izvršitev
vsakovrstnega umetnega ste-
klarstva in slikanja na steklo,
za steklarstvo v igračni in
navadni ornamenti, stavbno
ter portalno steklarstvo —
Začega steklenega in porcela-
stega blaga vsake vrste, sve-
tilk, zrcal, okvirov za podobe
itd. — Narisi in proračuni na
zahtevo zastonj. — Spričevala
mnogo dovršenih del na raz-
polago. 74

Volno

za snežne čepice,
nogavice,
žilogrelece i t. d.

priporoča
TONI JAGER,

LJUBLJANA, Židovska ul. 5.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživetje in smrti, otroških dot. rentna in ljudska, neškodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod.

Absolutna varnost.

Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem
leta 1914. K 173.490.838-
Stanje garancijskih fondov koncem leta 1914. K 48.732.022-76
V letu 1914. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička . . . K 432.232-66

Kdor namerava skleniti življenjsko zavarovanje, veljavno za **vojno zavarovanje**,
naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastonj in
poštne prosto. 1439

Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.
Marije Terezije cesta št. 12.

Stroji za pripravljavanje

reporeznice, sekalnice
parilnice krompirja, meč-
kalnice, mlince za debelo
moko, brzoparilnice
laščilnice za koruzo
stiskalnice za seno in slamo

izdeluje in razpošilja

PH. MAYFARTH & Co., Dunaj

II. TABORSTRASSE Nr. 71

Tovarna poljedelskih in obrtnih strojev.

Ilustrirani katalog
št. 726 gratis in franco.

Resljeva cesta.

Sejem za posodo.

Resljeva cesta.

Svojim cenjenim odjemalcem naznanjam, da bom prodajal na trgu za posodo

8.—20. novembra

porcelansko in emajlirano kuhinjsko posodo iz Karlovih varov in drugo luksurizno
blago po najnižjih cenah.

Obenem si usojam opozoriti, da se vrši prihodnji sejem šele v maju, in prosim
p. n. odjemalce, da si svoje potrebščine oskrbe že sedaj.

2295

Za obilen obisk se priporoča

Kuss.**A. & E. SKABERNÉ**

Ljubljana, Mestni trg

Specijalna trgovina
pletenin, trikotaž in perila.

Priporoča svojo zalogo, kakor:

Sportno in vojaško perilo in sicer: nogavice, gamaše, dokolenice,
snežne kučme, rokavice, žilogrejce, sviterje, pletene srajce in
spodnje hlače iz volne, velblodje dlake in bombaža.

Perilo za dame in gospode iz šifona, cefirja, barhenta in flanele.
Perilo za dečke, deklice in dojenčke.

Gumijevi plašči, nahrbtniki itd.

Na debelo in drobno.

1026

Modni salon **A. Mildner nasl.****P. BARBORIČ**Ljubljana —
Mestni trg šte. 7

priporoča svojo veliko zalogo

1997

kinčanih klobukov, praznih oblik, peres,
cvetlic itd. Največja izbira žalnih klobukov.

Popravila točno in ceno. Dobro blago. Najnižje cene.

Ustanovljeno v letu 1842.

Brata EberlTrgovina oljnatih barv,
laka in firneža**Crkoslikarija**Slikarja, pohištvena in
stavbena pleskarja

Ljubljana, Miklošičeva cesta

Nasproti hotela Union
Telefon 154. Telefon 154.

Jantarjevi laki in laščilo za sobna tla.

Marx-emajl za pode, zid, železo in drugo.

Firnež iz pristne-
ga lanenega olja.

Oljnate barve, najboljše

vrste fačadne barve,

vremensko neizpremen-

ljive (Kronsteinerja) barve, in raznovrstne vzorce za

sobne slikarje.

1132

Lake angleške za kočije, lake

za pohištvo in druge predmete

Olje za stroje, prašno olje, karbolinej, čopiče za vsako
obrt. — Vse potrebščine za umetnike, slikarje i. t. d.

Predmete in potrebščine
za žgalno in briljantno
slikanje.

Delavnica za črkoslikarska,
likarska in pleskarska dela
Igriška ulica 6, Gradišče.

HERBABNY-jev podfosforato kisli

apneno - železni sirup

Ta je že 46 let uveden, zdravniško preizkušen in priporočen prsi sirup. Odstranjuje slez, pomiljuje kašelj in vzbuja slast. Pospešuje prebavo in reditev in je izborna sredstvo za tvoritev krvi in kosti, posebno pri slabotnih otrocih.

Cena steklenici K 2-50, po pošti 40 vinarjev več za zavitek.

Edino izdelovanje

in glavna razpošiljatev:

Dr. Hellmannova lekarna „Zur Barmherzigkeit“ (Herbabny-jev nasl.) Kaiserstrasse Nr. 73-75.

V zalogi je še pri gg. lekarnarjih v Ljubljani, Beljaku, Celju, Celoveu, Črnomlju, Novem mestu, Reki, Sovodnju, Št. Vidu, Trbižu, Trstu, Velikoveu in Volšperku.

DOBI SE V VSEH LEKARNAH!

HERBABNY-jeva

2264

aromatična esenca

že 46 let preizkušena, lajša bolečine in krepi mišice. Lajša in odpravlja bolestanje v členkih in mišicah kakor tudi nervozne bolečine. Nadalje je preizkušena kot oživljajoče in okrepujoče sredstvo pri velikih naporih.

Cena steklenici K 2—, po pošti 40 vinarjev več za zavitek.

DUNAJ, VII./1.

Kaiserstrasse Nr. 73-75.

izborna se je obnesla za vojake v vojski in sploh za vsakega kot najboljšo bol oblažajoče mazanje

pri prehlajenju, reumatizmu, gihu, infuzion, prani, vratni in bolesti v hrsti

Dr. Richter-ja

Sidro-Liniment. capicli oompos.

Nadomestilo Sidro-Pain-Expeller.

Steklenica kron. — 50, 1'40, 2'—

Dobiva se v lekarnah ali direktno v Dr. Richter-ja lekarni „Pri zlatem levu“, Praga, I., Elizabetina cesta 6.

Dnevno razpošiljanje.

GORČEVA

KOLESA PRIZNANO NAJ-BOLJŠA SEDANJOSTIX

A. GOREC

LJUBLJANA MARIJE TERE-ZIJE CESTA 57. 14. NOVI SVET NASPROTI KOLIZEJA - ZAHTEVAJTE PRVI SLOV. CENIK BREZPLAČNO

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga.

Mizarstvo.

Popolna spalna oprava za 2 osebi: 3gotovljena iz tu-ali inozemskega oreha ali hrasta z marmorjem in ogledalom

350 K

Zaloga otroških vozičkov.

Cene konkurenčne.

Blago solidno.

J. Pogačnik

Ljubljana, Marije Tereziije cesta 13-18.

Spiritol je vojakom peč!

Sveti, kuha, greje!

Nosi se v žepu! Neobhodno potrebno za bojišče! Razpošiljajmo takoj našim prezebujočim vojakom!

Dobi se povsod!

Tovarna za „Spiritol“, Dunaj I., Gluckgasse 2. Razprodajalci se iščejo!

1942 1

Zastave

2298

izgotovljene kakor tudi blago po najnižjih cenah pri trdki

BENEDIKT & Co. LJUBLJANA

Ustanovljeno l. 1893.

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz svojega. Zunanji vlagatelj so za poši-

5%

ljanje denarja na razpolago brezplačno položnice poštne hranilnice

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 1/2, 15 ali 22 1/2 let; pa tudi izven odsekov proti poljubnim dogovorjenim odplačilom. Dovoljujejo se ranžijska posojila proti zasnambi na plačo in zavarovalni polici ali poročstvu. Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša čez 600.000 kron.

Deležnikov je bilo koncem leta 1914 2228 s 16.493 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6.432.270 kron.

Načelstvo:

Predsednik: Andrej Kalan, prelat in stol. kanonik v Ljubljani.

I. podpredsednik:

II. podpredsednik:

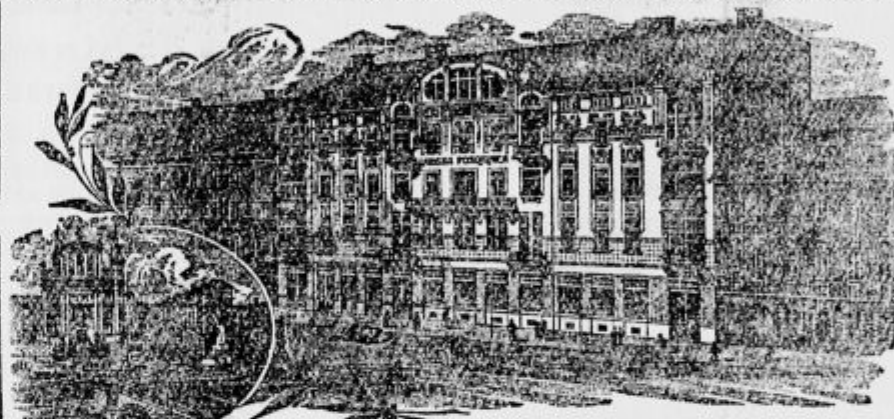
Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani.

Karel Pollak ml., tovarnar v Ljubljani.

Clani: Fran Borštnik, c. kr. profesor v pokoju v Ljubljani; Ignacij Zaplotnik, katehet v Ljubljani; Ivan Dolenc, c. kr. profesor v Ljubljani; dr. Jozef Gruden, stolni kanonik v Ljubljani; Anton Koblar, dekan v Kranju; dr. Jakob Mohorič, odvetniški kandidat v Ljubljani; dr. Fran Papež, odvetnik v Ljubljani; B. Remec, ravnatelj trg. šole v Ljubljani; Anton Sušnik, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, odvetnik v Ljubljani; dr. Aleš Ušeničnik, profesor bogoslovja v Ljubljani; Fran Verbič, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: Anton Kržič, c. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Clani: Anton Gadež, katehet v Ljubljani; Ivan Mlakar, profesor v Ljubljani; K. Gruber, c. kr. fin. rač. oficijal v Ljubljani; Avgustin Zajc, c. kr. rač. revident in posestnik v Ljubljani.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta šteč. 6, pritličje, v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni zadržniki temveč

tudi cela deželna Kranjska

ter jih obrestuje po 4 3/4% brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsakih vloženih 100 K čistih obresti 4.75 kron na leto. Stanje vlog je bilo koncem junija 1915 čez 23 milijonov kron. Za nalaganje po pošti so poštnohnan. položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.

43 0 4 0

43 0 4 0

Brzobjavke: Prometbanka Ljubljana.

C. kr.

priv.

Telefon št. 41.

Sološna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 30 podružnic.

Vogel Marijin trg — So. Petra cesta.

Delniški kapital in rezerve 65.000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjižice ter na konto-korent v vsakodnevni vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

15

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izrebranih vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodajna varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izrebranih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vseskar brezplačno. Stanje denarnih vlog na hranilne knjižice dne 30. sept. 1915 K 93.215.892.—, 31. decembra 1912 na knjižice in tekoči račun K 236.633.922.—.